

**Vlaams Subsidieagentschap
voor
Werk en Sociale Economie**

Dienst Migratie en Arbeidsbemiddeling

JAARVERSLAG 2008

ARBEIDSVERGUNNINGEN EN ARBEIDSKAARTEN
IN VLAANDEREN

0 INHOUDSTAFEL

0	INHOUDSTAFEL	1
1	Algemeen	2
1.1	INLEIDING	2
1.2	Algemene Evolutie 2000-2008.....	4
1.3	Provinciale verdeling.....	6
1.4	Verdeling per geslacht en leeftijdscategorie	7
1.5	Weigeringsbeslissingen.....	7
1.6	Beroepschriften tegen weigeringsbeslissingen.....	8
2	Arbeidskaarten A.....	10
3	Arbeidsvergunningen en Arbeidskaarten B	12
3.1	Algemeen	12
3.2	Au Pair.....	14
3.3	Gezinshereniging.....	17
3.3.1	Algemeen.	17
3.3.2	Gezinshereniging op basis van werk of een zelfstandige activiteit	19
3.4	Hooggeschoolden en leidinggevenden.....	20
3.5	Onderdanen uit de nieuwe EU-lidstaten.....	27
3.5.1	Algemeen	27
3.5.2	Maandelijkse spreiding	30
3.5.3	Provinciale spreiding van de toelatingen voor knelpuntberoepen.	32
3.5.4	Spreiding volgens nationaliteit.....	32
3.5.5	Knelpuntberoep Seizoenarbeid.	33
4	Arbeidskaarten C.....	37
4.1	Algemeen.	37
4.2	Kandidaat-vluchtelingen	38
4.3	Samenwonenden duurzame relatie.....	39
4.4	Tijdelijk verblijf met Bewijs van Inschrijving in het Vreemdelingenregister	40
4.5	Studenten.....	42

1 ALGEMEEN

1.1 INLEIDING

Een buitenlandse werknemer kan in België arbeid in loondienst verrichten indien hij voorafgaand over een arbeidskaart beschikt. Er zijn 3 soorten arbeidskaarten:

- De arbeidskaart A voor gelijk welk beroep in loondienst bij om het even welke werkgever en dit voor een onbepaalde duur. Een arbeidskaart A is aan zeer strikte voorwaarden gebonden. Zij kan slechts worden toegekend aan sommige categorieën van buitenlandse werknemers die al meerdere jaren in België hebben gewerkt met een arbeidskaart B.
- De arbeidskaart B voor één bepaald beroep in loondienst bij één welbepaalde werkgever die hiertoe vooraf een arbeidsvergunning heeft bekomen voor een bepaalde periode van maximum 12 maanden. Ze kan eventueel onder bepaalde voorwaarden worden verlengd.
- De arbeidskaart C voor gelijk welk beroep in loondienst bij om het even welke werkgever voor een bepaalde duur. Voor de arbeidskaart C komen in principe enkel die buitenlanders in aanmerking die in België mogen verblijven om andere dan tewerkstellingsredenen (bijvoorbeeld in het kader van gezinshereniging, als student, slachtoffer van mensenhandel, een subsidiair beschermingsstatuut...). De arbeidskaart C kan onder bepaalde voorwaarden worden hernieuwd.

De arbeidskaarten A en C moeten worden aangevraagd door de betrokken buitenlanders zelf. Ze moeten hiertoe een aanvraagdossier indienen bij de bevoegde overheid van hun woonplaats. De arbeidskaart B wordt door de Migratiedienst afgeleverd telkens er een arbeidsvergunning wordt toegekend aan een werkgever.

De werkgever die een buitenlandse werknemer op Belgisch grondgebied wil tewerkstellen moet voorafgaand over een arbeidsvergunning beschikken. De werkgever moet hiertoe een aanvraagdossier indienen bij de bevoegde overheid die bevoegd is voor de regio waar de tewerkstelling zal plaatsvinden. De arbeidsvergunning wordt toegekend voor een periode van maximum twaalf maanden, maar is in principe verlengbaar. De werkgever mag de diensten van de werknemer enkel gebruiken binnen de voorwaarden van deze vergunning.

De kandidaat-werknemer mag in principe pas naar België komen nadat de werkgever de arbeidsvergunning heeft verkregen. Op dit principe werden er door de wetgever de laatste decennia dusdanig veel uitzonderingen toegestaan dat er in feite van deze migratiestop nog weinig overblijft.

De voorwaarden waaronder arbeidskaarten en vergunningen in België en Vlaanderen kunnen worden toegekend wordt opgelegd door de federale overheid, maar de materiële toekenning en aflevering van deze arbeidskaarten en vergunningen werd overgedragen aan de Gewesten. Voor het Vlaamse Gewest

wordt deze bevoegdheid uitgeoefend door de Dienst Migratie en Arbeidsbemiddeling van het Vlaamse Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie.

Er dient te worden opgemerkt dat het aantal afgeleverde arbeidskaarten en -vergunningen absoluut géén beeld geeft noch van het totale aantal buitenlandse werknemers dat in Vlaanderen is tewerkgesteld, noch van het nieuwe aantal buitenlandse werknemers dat het afgelopen jaar naar Vlaanderen is gemigreerd:

Het overgrote aantal buitenlandse onderdanen dat hier werkt is immers vrijgesteld van de verplichting van arbeidskaarten (o.m. de hier gevestigde Unieburgers van de oude lidstaten, de buitenlandse echtgenoten en partners van Belgen, derdelanders die hier onbeperkt mogen verblijven, enz...).

Daarnaast is het ook zo dat werknemers die wel onderworpen zijn aan de verplichting van arbeidskaarten soms meerdere arbeidskaarten bekomen voor meerdere tewerkstellingen bij één of meerdere werkgevers. Typische voorbeelden hiervan zijn de tewerkstellingen in de fruitsector en de uitzendsector.

In bijvoorbeeld de fruitsector is dit legio: men werkt bij fruitteler X in het voorjaar (aardbeienteelt) en bij fruitteler Y in het najaar (appelen- en perenteelt). Het gaat hier meestal om seizoenarbeiders die na beëindiging van hun per definitie beperkte en tijdelijke tewerkstelling, terugkeren naar hun land van herkomst.

Ook in de uitzendsector zijn meerdere arbeidskaarten per jaar voor eenzelfde werknemer meer regel dan uitzondering.

In 2008 werden er in Vlaanderen in totaal 52.648 toelatingen tot tewerkstelling aan buitenlandse arbeidskrachten toegekend.

Het betreft:

- 22 arbeidskaarten A (toegekend op basis van de tewerkstelling met arbeidskaarten B in het verleden);
- 40.175 arbeidsvergunningen en arbeidskaarten B, toegekend op basis van een aanvraag tot tewerkstelling door een werkgever;
- 12.330 arbeidskaarten C, toegekend aan personen die op een andere basis dan tewerkstelling reeds in het land verblijven;
- 121 voorlopige arbeidsvergunningen, toegekend aan personen die nog steeds wachten op een beslissing met betrekking tot hun regularisatieaanvraag die ingediend werd in januari 2000.

Van de 40.175 arbeidsvergunningen en arbeidskaarten B werden er 32.522 toelatingen verstrekt binnen de context van de zogenaamde knelpuntberoepenregeling.

Deze regeling is van toepassing sinds 1 mei 2006 voor de 8 lidstaten die toen toetraden tot de Europese Unie (Polen, Slowakije, Tsjechië, Hongarije, Litouwen, Letland, Slovenië en Estland).

Diezelfde regeling werd ook van toepassing voor de twee nieuwe lidstaten die op 1 januari 2007 toetraden tot de Europese Unie (Roemenië en Bulgarije), en dit vanaf het ogenblik van de toetreding.

1.2 ALGEMENE EVOLUTIE 2000-2008

Tabel 1: Evolutie behandelde arbeidskaarten en arbeidsvergunningen volgens soort, Vlaams Gewest, 2000-2008

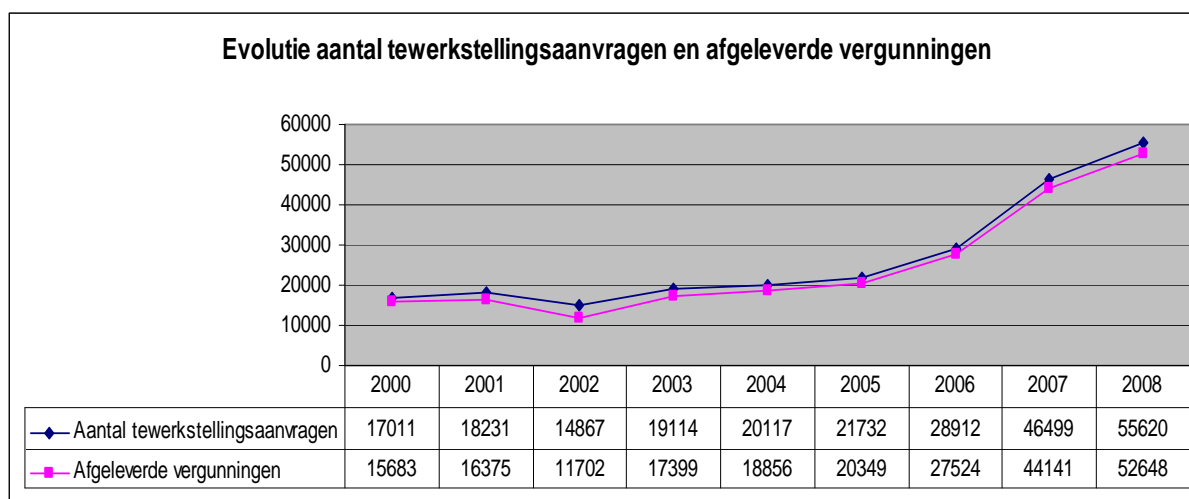
Evolutie van behandelde arbeidskaarten en -vergunningen in het Vlaamse Gewest (periode 2000-2008)									
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
A-kaarten	833	509	323	142	35	31	31	17	22
B-kaarten	5.191	5.421	6.268	5.402	5.269	7.546	15.271	31.404	40.175
Au-Pairs	60	51	112	129	110	169	189	205	295
Beroepsopleiding	27	7	68	35	40	26	52	11	16
Beroepssportbeoefenaars	241	256	230	169	177	196	178	196	211
Gasthoogleraar	39	46	40	19	19	20	16	20	31
Gespecialiseerde Techniekers	422	531	924	727	285	196	176	187	293
Gezinshereniging (art 9,16° en 9,17°)				25	50	118	219	550	999
Hooggeschoolden	1.751	1.858	1.861	1.908	1.904	2.173	2.513	2.811	3.265
Leidinggevenden	1.041	1.065	1.308	1.165	1.173	1.314	1.327	1.268	1.334
Navorsers	400	371	387	167	94	77	97	151	60
Opleiding art. 9,18° en 19°									106
Schouwspelartiesten	28	25	28	49	52	60	38	45	40
Niet-EU seizoenarbeid					73	0	0	0	0
Nieuwe EU Lidstaat					83	177	221	334	494
Nieuwe EU lidstaten seizoenarbeid					930	2.639	1.108	0	0
Stagiairs	190	128	115	98	125	202	230	176	173
Nieuw EU knelpuntberoep	0	0	0	0	0	0	8.742	25.243	32.522
Andere	377	294	90	536	154	179	165	207	336
Subtotaal	4.576	4.632	5.163	5.002	5.269	7.546	15.271	31.404	40.175
Categorieën die voor 01/04/2003 in aanmerking kwamen voor een arbeidskaart B en sinds 1/4/2003 voor een arbeidskaart C									
gemachtigd of toegelaten verblijf	300	423	609	188					
humanitaire redenen art 9,3°	37	10	9	2					
slachtoffers mensenhandel	3	36	50	16					
Studenten	275	320	437	169					
Subtotaal	615	789	1.105	400					
C-kaarten	0	0	0	9.779	12.582	12.171	11.902	12.513	12.330
Echtgenoot en kind diplomaat/consul				0	1	0	1	5	8
Echtgenoot onderdaan EER				1	0	0	2	0	3
Gezinshereniging art 17, 5°				586	707	663	727	740	967
Kandidaat Vluchteling				6.721	8.043	6.861	5.642	4.119	1.950
Samenwoonst				455	636	747	841	1.045	1.354
Slachtoffer Mensenhandel met BIVR				63	79	81	79	69	92
SMH met aankomstverklaring				37	14	11	11	8	20
Student				1.421	2.041	2.307	2.169	2.014	2.115
Tijdelijk verblijf met BIVR				495	1.061	1.501	2.430	4.331	5.293
Subsidiaire Beschermingsstatus								182	528
TOTAAL afgeleverde kaarten	6.024	5.930	6.591	15.323	17.886	19.748	27.204	43.934	52.527
Weigeringen (A+B+C) *	638	881	659	1.507	1.248	1.379	1.374	2.355	2.971
Beroepschriften (A+B+C) **	485	331	349	382	259	313	244	277	350

* Bij de weigeringen worden ook de beslissingen 'Zonder gevolg' bijgeteld
** Het betreft hier het aantal in dat jaar ingediende beroepschriften (ontvankelijke, niet-ontvankelijke...), en niet het aantal in dat jaar behandelde beroepschriften

Evolutie aantal toegekende voorlopige vergunningen per categorie 2000-2008									
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
(VA) Regeling Seizoenarbeid KPV	1.762	1.600	1.840	663					
(VA) Kandidaat Vluchtelingen	1.076	1.614	1.760	638					
(VA) Regularisatie(art 9) Seizoen	27	32	3	0					
(VA) Regularisatie(wet) Seizoen	2.974	3.507	736	238	144	33	12	11	2
(VA) Regularisatie	3.560	3.628	757	521	669	461	292	195	119
(VA) Regularisatie(art 9)	40	53	5	4	4	1	0	0	0
(VA) Slachtoffers Mensenhandel	31	11	10	2					
(VA) Ontheemden	189	0	0	0					
(VA) Uitgeprocedeerde Afghaanse	0	0	0	10	154	106	16	2	0
Voorlopige Arbeidsvergunningen	9.659	10.445	5.111	2.076	971	601	320	208	121
Niet ontvankelijke VA	690	773	492	208	12	4	3	3	1

* De "niet ontvankelijke VA" moeten feitelijk worden beschouwd als een "weigering"

Figuur1: Evolutie aantal aanvragen en afgeleverde arbeidsvergunningen, Vlaams Gewest, 2000-2008

Sinds 2000 is het totale aantal toegekende arbeidsvergunningen en arbeidskaarten meer dan verdrievoudigd .

In 2007 werden er in totaal 43.934 arbeidskaarten en vergunningen uitgereikt aan buitenlandse werknemers.

In 2008 werden er in totaal 52.527 arbeidskaarten en vergunningen uitgereikt aan buitenlandse werknemers.

Het betreft 22 arbeidskaarten A, 40.175 arbeidsvergunningen en arbeidskaarten B en 12.330 arbeidskaarten C.

Daarnaast werden er nog 121 voorlopige vergunningen uitgereikt. De voorlopige vergunningen worden toegekend op basis van een Omzendbrief voor de zeer specifieke categorie van regularisatieaanvragers op basis van de grote regularisatieoperatie van januari 2000. Deze operatie is blijkbaar nog niet volledig afgerond.

De zeer sterke toename van het toegekende aantal vergunningen is in grote mate toe te schrijven aan de instroom van nieuwe EU-werknemers die sinds 1 mei 2006 via het systeem van de “knelpuntberoepen” - regeling tot onze arbeidsmarkt worden toegelaten.

Daarnaast is er tot op heden ook in de meeste andere categorieën van buitenlandse werknemers een permanente stijging waar te nemen, zij het in veel beperktere mate. Ook binnen de meeste andere categorieën (bijvoorbeeld binnen het kader van gezinshereniging, hooggeschoolden en leidinggevendenden, au pairs, ...) is er een vrij constante stijging. De stijging binnen de categorie van gezinshereniging is voornamelijk toe te schrijven aan gezinshereniging met werknemers of zelfstandigen uit de nieuwe lidstaten.

De stijgende evolutie van het aantal arbeidskaarten C is in 2008 gestagneerd. Dit is voornamelijk toe te schrijven aan de daling van arbeidskaarten C voor asielaanvragers op basis van de nieuwe asielwetgeving enerzijds, en het feit dat RICHTLIJN 2003/9/EG VAN DE RAAD van 27 januari 2003 tot vaststelling van minimumnormen voor de opvang van asielzoekers in de lidstaten nog niet werd geïmplementeerd in de tewerkstellingsreglementering.

Deze daling wordt gecompenseerd door de stijging van het aantal arbeidskaarten C voor personen die geregulariseerd werden, en op die basis een tijdelijke verblijfstitel bekwamen.

1.3 PROVINCIALE VERDELING

Tabel 2: Provinciale spreiding van het aantal behandelde arbeidskaarten en arbeidsvergunningen volgens soort, Vlaams Gewest, 2008

Provincie	A	B	C	VT	Totaal
Antwerpen	5	9638	5080	89	14812
Limburg	1	9653	981	14	10649
Oost-Vlaanderen	10	6908	2584	17	9519
Vlaams-Brabant	5	6917	2339	1	9262
West-Vlaanderen	1	7059	1346	0	8406
TOTAAL	22	40175	12330	121	52648

Deze cijfers zijn louter illustratief. Onder meer omwille van de al hiervoor aangehaalde redenen kunnen zij geen beeld geven van de globale aanwezigheid en/of tewerkstelling van buitenlandse werknemers in één bepaalde provincie. Ze geven evenmin enige indicatie over de verhoudingen van de buitenlandse werknemers tussen de verschillende provincies.

Ter illustratie kan onder meer verwezen worden naar de specificiteit van arbeidskaarten B die worden toegekend voor seizoenarbeid. Vele van deze werknemers zullen in het voorjaar, bij de pluk van het zacht fruit, in een andere provincie werken dan in het najaar, bij de pluk van appels en peren.

Dit geldt evenzeer voor de arbeidskaarten C. Een groot aantal van deze kaarten wordt toegekend aan studenten, waarvan de meeste uiteraard moeten gesitueerd worden in de Vlaamse universiteitssteden Leuven en Gent. Het is dan ook niet mogelijk om op grond hiervan enige relevante conclusie te maken.

1.4 VERDELING PER GESLACHT EN LEEFTIJDSCATEGORIE

Tabel 3: Verdeling van het aantal behandelde arbeidskaarten en arbeidsvergunningen naar geslacht en leeftijdscategorie, Vlaams Gewest, 2008

Leeftijdscategorie	A			B			C			VT			Totaal
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal	
< 16	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	0	2
16 - 17	0	0	0	25	17	42	51	26	77	0	0	0	119
18 - 19	0	0	0	744	445	1189	248	142	390	0	0	0	1579
20 - 24	2	0	2	4887	2544	7431	1058	970	2028	4	0	4	9465
25 - 29	2	0	2	5904	2362	8266	1469	1330	2799	6	1	7	11074
30 - 34	1	2	3	5009	1715	6724	1365	1095	2460	27	1	28	9215
35 - 39	4	0	4	4002	1450	5452	1070	829	1899	30	1	31	7386
40 - 44	5	1	6	3009	1319	4328	738	516	1254	29	0	29	5617
45 - 49	3	0	3	2406	1028	3434	404	341	745	9	0	9	4191
50 - 54	1	0	1	1608	665	2273	215	173	388	7	0	7	2669
55 - 59	1	0	1	539	245	784	101	81	182	3	0	3	970
60 - 64	0	0	0	154	41	195	28	23	51	0	0	0	246
65 +	0	0	0	22	7	29	8	2	10	2	1	3	42
Onbekend	0	0	0	18	10	28	37	8	45	0	0	0	73
TOTAAL	19	3	22	28327	11848	40175	6792	5538	12330	117	4	121	52648

1.5 WEIGERINGSBESLISSINGEN

Tabel 4: Geweigerde arbeidskaarten en arbeidsvergunningen, Vlaams Gewest, 2008

Weigeringen - 2008	
Arbeidskaart A	36
Arbeidskaart B	1303
Arbeidskaart C	1632
subtotaal	2971
Voorlopige vergunning	1
TOTAAL	2972

De (weliswaar relatieve) stijging van het aantal weigeringen is uiteraard een logisch gevolg van de sterke stijging van het aantal aanvragen.

Een weigering van een arbeidskaart A heeft meestal betrekking op het feit dat men niet over het vereiste aantal jaren arbeid op basis van een tewerkstelling met

arbeidskaarten B (2, 3 of 4 jaar) beschikt, of omdat de gepresteerde arbeid met een arbeidskaart B niet in aanmerking mag worden genomen voor de berekening van het vereiste aantal jaren (bijvoorbeeld de jaren arbeid gepresteerd als hooggeschoolde, navorser,...).

Een weigering van een arbeidskaart B heeft meestal betrekking op het gegeven dat er op de arbeidsmarkt (Belgische en Europese) voldoende arbeidskrachten beschikbaar zijn om de betrokken vacature in te vullen, dat men afkomstig is uit een land waarmee België niet verbonden is door een akkoord of overeenkomst op het gebied van arbeidskrachten, of dat men al in het land aanwezig is vooraleer de werkgever de noodzakelijke arbeidsvergunning bekomen heeft.

Een weigering van een arbeidskaart C is het logische en rechtstreekse gevolg van het feit dat de aanvrager niet voldoet aan de formele wettelijke (meestal verblijfs-) voorwaarden.

1.6 BEROEPSCHRIFTEN TEGEN WEIGERINGSBESLISSINGEN

Tabel 5: In 2008 behandelde beroepschriften tegen weigeringsbeslissingen van arbeidskaarten en arbeidsvergunningen, Vlaams Gewest, 2008

Beroepschriften 2008	
Arbeidskaart A	4
Arbeidskaart B	175
Arbeidskaart C	94
TOTAAL	273

Met betrekking tot de arbeidskaarten A en C heeft de bevoegde overheid geen mogelijkheid om een afwijking op de geldende reglementaire voorwaarden toe te staan. Dossiers kunnen gedurende de beroepsprocedure wel worden aangevuld met gegevens die een ander licht werpen op het al dan niet respecteren van de toekenningsvoorwaarden.

Enkel met betrekking tot de arbeidsvergunning en arbeidskaart B kan de bevoegde gewestoverheid in individuele gevallen om economische en/of sociale redenen een gemotiveerde afwijking toestaan op bepaalde weigeringsgronden. Meestal betreft het de ontstentenis van een bilateraal akkoord met het herkomstland of de beschikbaarheid van alternatieven op de arbeidsmarkt.

De 4 beroepsschriften die betrekking hadden op een arbeidskaart A werden geweigerd omdat de betrokkenen niet voldeden aan de formele voorwaarden van de regelgeving.

Van de 175 beroepschriften met betrekking tot de weigering van een arbeidsvergunning en arbeidskaart B werden er 12 dossiers zonder gevolg geplaatst,

dit omdat de werkgever en/of de werknemer afzagen van een eventuele tewerkstelling.

Er werden 133 beroepschriften negatief beslist, meestal omdat er onvoldoende economisch en/of sociaal relevante gegevens geargumenteed en gemotiveerd werden.

In 30 dossiers werd alsnog een arbeidsvergunning en arbeidskaart B toegekend.

Van de 94 beroepschriften met betrekking tot de weigering van een arbeidskaart C werd er 1 dossier zonder gevolg geplaatst omdat de werknemer een nieuwe aanvraag had ingediend, en in die aanvraag aangetoond werd dat betrokkene op dat ogenblik wel voldeed aan de formele toekenningsvoorwaarden.

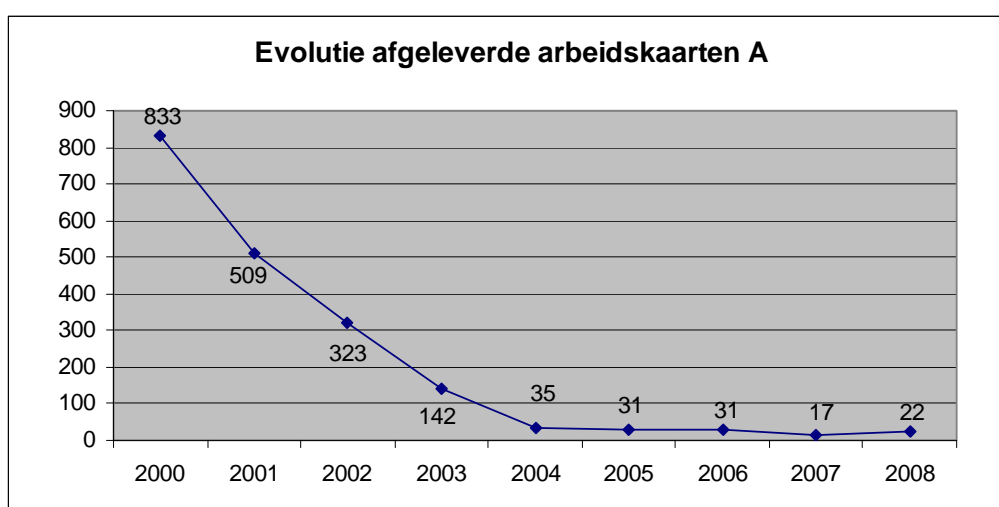
Er werden 78 beroepschriften negatief beslist, omdat betrokkene niet (meer) voldeed aan de toekenningsvoorwaarden. Meestal betrof het asielaanvragers van wie de aanvraag inmiddels ongegrond verklaard werd.

In 15 dossiers werd alsnog een arbeidskaart C toegekend omdat uit de beroepschriften en de bijkomende verantwoordingsstukken bleek dat toch aan de toekenningsvoorwaarden voldaan werd.

2 ARBEIDSKAARTEN A

De arbeidskaart A voor gelijk welk beroep in loondienst bij om het even welke werkgever en dit voor een onbepaalde duur. Een arbeidskaart A is aan zeer strikte voorwaarden gebonden. Zij kan slechts worden toegekend aan sommige categorieën van buitenlandse werknemers die al meerdere jaren (2, 3 of 4 jaar) in België hebben gewerkt met een arbeidskaart B.

Figuur 2: Evolutie aantal toegekende arbeidskaarten A, Vlaams Gewest, 2000-2008

Tabel 6: aantal toegekende arbeidskaarten A per nationaliteit, Vlaams Gewest, 2008

Nationaliteit	Totaal
Turkse	7
Poolse	4
Zuid-Afrikaanse	2
Bosnische	1
Braziliaanse	1
Hongaarse	1
Kameroense	1
Macedonische	1
Nepalese	1
Roemeense	1
Rwandese	1
Zuid-Koreaanse	1
TOTAAL	22

Het aantal arbeidskaarten A was in 2007 verder gedaald tot een absoluut minimum van 17. In 2008 kenden we een lichte stijging tot 22 arbeidskaarten. De daling in het verleden wordt verklaard door het gegeven dat werknemers, op het ogenblik dat zij in

aanmerking zouden komen voor een arbeidskaart A, op basis van hun verblijfssituatie (onbeperkt verblijfsrecht) al vrijgesteld zijn van het bezit van een arbeidskaart.

De lichte stijging is een toevallig en ongewild neveneffect van de overgangsmaatregelen ten aanzien van nieuwe EU-burgers:

Eenzijds kunnen, zolang de overgangsmaatregelen van toepassing zijn, betrokkenen zich niet beroepen op hun EU burgerschap dat hen normaal moet vrijstellen van de verplichting van arbeidskaarten.

Anderzijds dienen de akkoorden die door de nieuwe EU-lidstaten werden gesloten bij hun toetreding tot de Unie te worden aanzien als "internationale akkoorden op het gebied van tewerkstelling" in de zin van artikel 10 van het KB van 9 juni 1999. Hierdoor komen werknemers uit de nieuwe lidstaten die hier in België verblijven met hun gezin, al na twee jaar effectieve tewerkstelling met een arbeidskaart B in aanmerking voor een arbeidskaart A.

De thesis die al sinds lange tijd wordt bepleit, en waarbij gesteld wordt dat dit type van arbeidskaart beter kan worden afgeschaft zonder dat dit nadelige gevolgen hoeft te veroorzaken voor de betrokkenen, blijft overeind

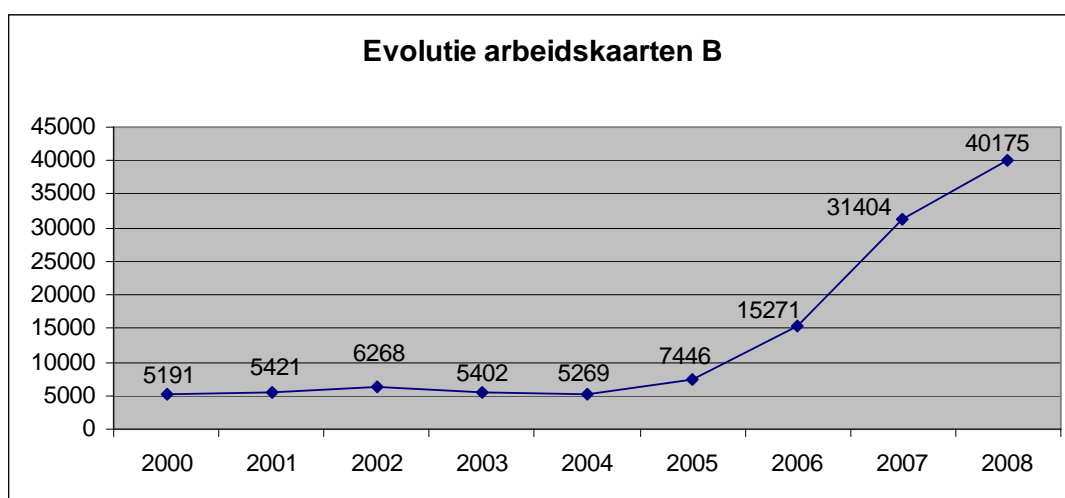
Dit zou niet enkel een administratieve vereenvoudiging zijn, maar tevens tegemoetkomen aan de wensen van de Europese regelgever.

3 ARBEIDSVERGUNNINGEN EN ARBEIDSKAARTEN B

De arbeidskaart B voor één bepaald beroep in loondienst bij één welbepaalde werkgever die hiertoe vooraf een arbeidsvergunning heeft bekomen voor een bepaalde periode van maximum 12 maanden. Ze kan eventueel onder bepaalde voorwaarden worden verlengd.

3.1 ALGEMEEN

Figuur 3: Evolutie aantal toegekende arbeidskaarten B, Vlaams Gewest, 2000-2008

Tabel 7: Evolutie behandelde arbeidskaarten en arbeidsvergunningen B, eerste aanvragen en hernieuwingen, Vlaams Gewest, 2008.

Categorie	Eerste aanvraag	Hernieuwing	Totaal
Au-pair	271	24	295
Beroepsopleiding	16	0	16
Beroepssportbeoefenaar	106	105	211
Buiten categorie	160	176	336
Gasthoogleraar	15	16	31
Gezinshereniging art. 9, 16°	543	433	976
Gezinshereniging art. 9, 17°	13	10	23
Hooggeschoolde	662	864	1526
hooggeschoolde detachering	1105	634	1739
Leidinggevende	167	270	437
leidinggevende detachering	280	617	897
Gespecialiseerde technicus	252	41	293
Navorsers	24	36	60

Nieuw EU knelpuntberoep	15367	17155	32522
Nieuwe EU Lidstaat (andere)	137	357	494
Opleiding art. 9,18	2	0	2
Opleiding art. 9,19	98	6	104
Schouwspelartiest	23	17	40
Stagiair	82	12	94
stagiair detachering	72	7	79
TOTAAL	19395	20780	40175

Eerste aanvragen hebben betrekking op werknemers die een eerste maal een arbeidskaart bekwamen in 2008.

Hernieuwingen hebben betrekking op werknemers die vroeger (het vorige jaar of in 2008) al een arbeidskaart B bekwamen bij dezelfde of een andere werkgever.

De substantiële stijging van het aantal arbeidskaarten B die in 2005 werd ingezet en die al een exponentieel vervolg kende in 2006 en 2007 met telkens een verdubbeling van het aantal toegekende kaarten en vergunningen ten opzichte van het voorgaande jaar, heeft zich in 2008 verder doorgezet.

Van 7.564 in 2005 over 15.271 in 2006 en 31.400 in 2007 is het totale aantal toegekende arbeidskaarten B in 2008 nu gestegen tot 40.175.

Deze stijging blijft ook in 2008 hoofdzakelijk te wijten aan de toekenning van vergunningen aan werknemers uit de nieuwe EU-lidstaten¹ in knelpuntberoepen. Ook bij de andere categorieën van buitenlandse werknemers (hooggeschoolden, au pairs, beroepssporters, enz...) is er gemiddelde een stijging van 10 %. De sterke stijging van werknemers in knelpuntberoepen heeft uiteraard eveneens een stijging van het aantal arbeidsvergunningen en arbeidskaarten binnen het kader van gezinshereniging (999 in 2008) met zich mee gebracht.

De lezing en interpretatie van zowel de globale cijfers, als van de cijfers opgesplitst per categorie (zie tabel 1) dient onmiddellijk sterk te worden genuanceerd. Zo moet onder meer rekening worden gehouden met het volgende:

- Het totale aantal toegekende arbeidskaarten B ligt steeds hoger dan het aantal individuele werknemers waarop ze betrekking hebben. Zowel de eerste aanvragen als de hernieuwingen worden opgenomen in de cijfers. 40.175 vergunningen betekent dus niet dat er effectief 40.175 geëmigreerde of in Vlaanderen verblijvende nieuwe EU-werknemers zijn!
- Eén werknemer kan binnen hetzelfde jaar meerdere arbeidskaarten bekomen. De overgrote meerderheid van afgeleverde arbeidskaarten heeft zoals gezegd betrekking op tewerkstelling in seizoenarbeid. Deze vorm van tewerkstelling is per definitie beperkt in tijd. De meeste van deze werknemers keren dan ook na beëindiging van hun contract naar hun land van herkomst terug. In de fruitsector is dit zelfs zeer gebruikelijk.

¹ sinds 1 mei 2006: Polen, Tsjechië, Slowakije, Slovenië, Hongarije, Estland, Letland en Litouwen, sinds 1 januari 2007 ook Roemenië en Bulgarije.

Ook in de uitzendsector zijn maandelijkse verlengingen van arbeidskaarten gebruikelijk.

- De tewerkstelling in seizoenarbeid wordt sinds 1 mei 2006 niet langer als een aparte categorie vermeld, maar mee opgenomen onder de globale categorie van de knelpuntberoepen.

Sommige categorieën waar zich in het afgelopen jaar interessante of relevante evoluties hebben voorgedaan worden hierna verder in detail besproken.

3.2 AU PAIR

De au pairs vormen een buitenbeentje in de regelgeving op het gebied van tewerkstelling van buitenlandse werknemers.

Een au pair is een jongere die tijdelijk in een gastgezin wordt opgenomen waar hij kost en inwoning geniet in ruil voor lichte dagdagelijkse huishoudelijke taken, om zijn taalkennis te vervolmaken en zijn algemene ontwikkeling te verruimen.

De dienst migratie houdt al jaren een pleidooi voor de afschaffing van dit systeem. Het belangrijkste aspect zou de culturele vorming en de taalverrijking moeten zijn.

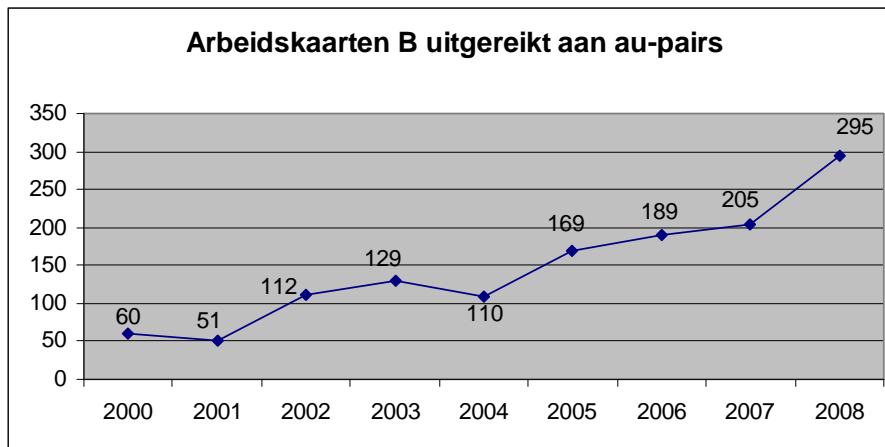
De toegenomen commercialisering via Internet en au pair bureaus allerhande wijst er echter op dat voor beide partijen “de lichte huishoudelijke taken” en “het maandelijkse zakgeld” vaak de enige redenen zijn waarom voor dit statuut gekozen wordt. Er bestaan immers talloze beter georganiseerde uitwisselingsprogramma's waarbinnen jongeren, los van enige vorm van tewerkstelling, hun culturele vorming en hun talenkennis kunnen verrijken.

Misbruiken van het statuut zijn legio.

Omdat de tewerkstelling van de au pairs zich bijna uitsluitend afspeelt in de privé-woning van het gastgezin, is controle door inspectiediensten moeilijk.

Vaak is de au pair jongere een surrogaat voor kinderopvang en/of inwonende dienstbode: waar de bedoeling van het gastgezin er zou moeten in bestaan om betrokkene op te nemen en te laten participeren aan het gezinsleven, wordt de au pair jongere meestal gebruikt als middel om het gezinsleven mogelijk en eenvoudiger maken.

Figuur 4: Evolutie aantal toegekende arbeidskaarten B aan au pairs, Vlaams Gewest, 2000-2008

Tabel 8: Aantal toegekende arbeidskaarten B aan au pairs volgens nationaliteit, Vlaams Gewest, 2008

B-kaarten au pair-jongeren - 2008		
Belangrijkste nationaliteiten	Aantal	Aandeel
TOTAAL	295	100%
Filipijnse	68	23,1%
Oekraïense	35	11,9%
Peruaanse	29	9,8%
Indonesische	17	5,8%
Russische	16	5,4%
Braziliaanse	12	4,1%
Chinese	10	3,4%
Zuid-Afrikaanse	9	3,1%
Mexicaanse	8	2,7%
Kameroense	8	2,7%
Indische	7	2,4%
Kirgische	6	2,0%
Colombiaanse	5	1,7%
Marokkaanse	5	1,7%
Ghanese	5	1,7%

Sinds 2000 is er een opmerkelijke verschuiving op vlak van nationaliteiten. Einde de jaren negentig werd het overgrote deel van de arbeidskaarten voor au pairs nog toegekend aan enerzijds jongeren afkomstig uit de voormalige Oostbloklanden en anderzijds aan jongeren afkomstig uit de Filippijnen.

Sinds 2007 liggen de verhoudingen helemaal anders. Jongeren uit de in 2004 en 2007 tot de EU toetredende landen vragen nog slechts een beperkt aantal arbeidskaarten als au pair aan. De soepelere toegang tot andere jobs op de Belgische arbeidsmarkt heeft hier ongetwijfeld mee te maken.

Na beëindiging van de werkzaamheden van de parlementaire onderzoekscommissie mensenhandel en de negatieve verslaggeving rond Filippijnse au pairs, was er vanuit de Filippijnse overheid in 1998 een stop afgekondigd voor Filippijnse jongeren die als au pair naar België (en ook alle andere landen) wensten te komen. Dit had dan ook tot gevolg dat er begin de jaren 2000 praktisch geen arbeidskaarten meer werden uitgereikt aan Filippijnse onderdanen. Sinds 2003 is hierin opnieuw een kentering gekomen, enerzijds worden er door de Filippijnse autoriteiten blijkbaar opnieuw uitreisvisa toegekend en anderzijds worden nogal wat Filippijnse jongeren via au pairbureaus in Vlaanderen geplaatst nadat (en aansluitend op) een au pair activiteit in Nederland. Ofschoon ook hier de ware aard van de au pair activiteit kan in twijfel worden getrokken, blijken (ook na voorafgaande inspectieonderzoeken) geen feitelijke of juridische argumenten voor handen om dergelijke aanvragen a priori te weigeren.

In maart 2008 werd de administratie geïnformeerd dat de houding van de Filippijnse overheid met betrekking tot de visaverstrekking aan Filippijnse au pair jongeren ten opzichte van november 1998 (restrictieve toekenning of visa-stop) ongewijzigd gebleven was. Naar aanleiding van deze melding werden systematisch onderzoeken gevraagd aan de Afdeling Inspectie van het Departement Werk en Sociale Economie bij aanvragen van au pair jongeren. Enkel bij expliciet positieve inspectieverslagen werden nog arbeidsvergunningen en arbeidskaarten ten gunste van Filippijnse au pair jongeren toegekend.

In het schrijven van de betrokkenen instanties (Belgische Ambassade van de Filippijnse Republiek, Buitenlandse Zaken en Binnenlandse Zaken) werd voornamelijk gewezen op een mogelijke ontwijking van voornoemde unilaterale beslissing van de Filippijnse Republiek via Nederland, waar de betrokken au pair jongere al één jaar in een gezin actief was.

In 2007 werd ruim één vierde van het aantal toegekende arbeidskaarten als au pair aan Filippijnse jongeren toegekend (56 van de 202). Daarna komen de Peruviaanse (25), de Oekraïense (17), de Zuid-Afrikaanse (16) en de Russische (11).

In 2008 werd iets minder dan één vierde van het aantal toegekende arbeidskaarten als au pair aan Filippijnse jongeren toegekend (68 van de 295). Daarna komen de Oekraïense (35), de Peruviaanse (29), de Indonesische (17), en Russische (16).

Het is duidelijk dat het au pair statuut opnieuw meer in beeld komt. Ten opzichte van 2001 is het aantal au pairs met iets minder dan 600 % gestegen (van 51 in 2001 naar 295 in 2008).

Gezien de ervaring uit het verleden kunnen er kritische vragen worden gesteld bij deze evolutie.

Eventuele misbruiken van het statuut van au pair jongeren zullen ook in 2009 een aandachtspunt blijven.

3.3 GEZINSHERENIGING

3.3.1 ALGEMEEN.

Arbeidskaarten in het kader van gezinshereniging worden toegekend aan personen die zich komen vestigen bij hun echtgenoot of ouders van wie het recht op verblijf beperkt is tot hun zelfstandige activiteit of hun activiteit in loondienst (bijvoorbeeld de echtgenote van een Poolse lasser kan werken als poetsvrouw binnen de context van de dienstencheques – artikel 9,16° van het KB van 9 juni 1999), of gezinshereniging met personen die vrijgesteld zijn van het bezit van een arbeidskaart (bijvoorbeeld de echtgenote van de Liberiaanse Consul – artikel 9,17° van het KB van 9 juni 1999). Het hoeft binnen dit kader niet te gaan om tewerkstellingen die het gemiddeld gewaarborgd minimum maandinkomen genereren. Het kan hier evenzeer gaan om beperkte deeltijdse tewerkstellingen.

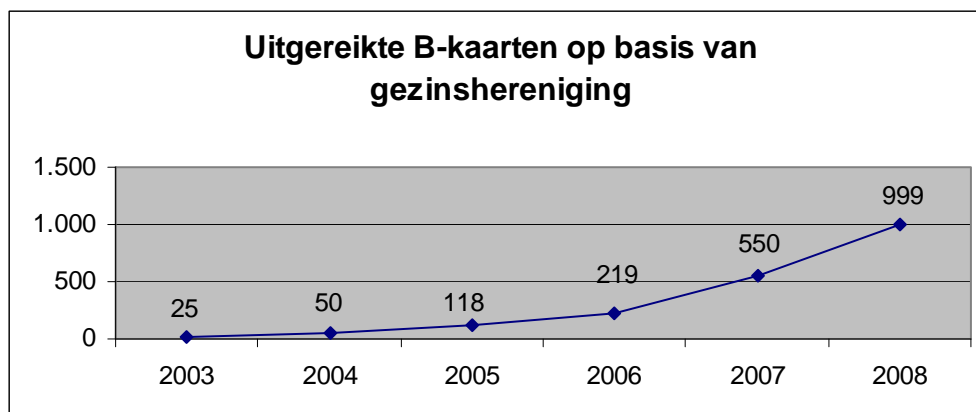
Het gewaarborgde minimum maandinkomen is daarentegen wel vereist bij de knelpuntberoepenregeling (gewaarborgd minimuminkomen: artikel 34,6° van het KB van 9 juni 1999; knelpuntberoepenregeling: artikel 38 quater §2 van het KB van 9 juni 1999).

Oorspronkelijk kwam deze regeling er voornamelijk op vraag van managers en hogeschoolden die hun echtgenoot de kans wilden bieden een werkaanbod aan te nemen gedurende het verblijf in België.

Deze regeling is ook van toepassing op de echtgenoten van werknemers die tewerkgesteld worden in de zogenaamde knelpuntberoepen, een specifieke regeling voor de 10 nieuwe EU lidstaten, en zelfstandigen uit deze nieuwe lidstaten.

Niettegenstaande er voor de nieuwe EU-toetreders binnen de overgangsmatregelen een specifieke regeling werd uitgewerkt voor gezinshereniging (cfr art 38 quater §2 van het KB van 9/6/99), wordt daar geen gebruik van gemaakt, omdat deze regeling veel minder gunstig is dan diegene die al bestond.

Figuur 5: Evolutie aantal toegekende arbeidskaarten B in het kader van gezinshereniging, Vlaams Gewest, 2003-2008

Tabel 9: Aantal toegekende arbeidskaarten B in het kader van gezinshereniging volgens nationaliteit, Vlaams Gewest, 2008

B-kaarten Gezinshereniging per nationaliteit - 2008		
Belangrijkste nationaliteiten	Aantal	Aandeel
TOTAAL	999	100%
Poolse	476	47,6%
Bulgaarse	228	22,8%
Roemeense	206	20,6%
Slovaakse	13	1,3%
Indische	9	0,9%
Russische	8	0,8%
Turkse	6	0,6%
Tsjechische	5	0,5%
Moldavische	4	0,4%
Israelische	4	0,4%
Joegoslavische	4	0,4%
Amerikaanse	3	0,3%
Hongaarse	3	0,3%
Filipijnse	2	0,2%

Gezien de exponentiële stijging van het aantal arbeidskaarten B dat in 2007 werd toegekend aan onderdanen uit nieuwe EU-lidstaten voor een tewerkstelling in een knelpuntberoep, is het niet meer dan logisch dat ook het aantal arbeidskaarten B dat op basis van gezinshereniging kan worden toegekend aan echtgenoten en kinderen van deze personen, meer dan verdubbeld is. (van 219 in 2006 naar 999 in 2008).

In absolute cijfers is dit aantal nog vrij beperkt.

Hieruit kan worden afgeleid dat de meeste nieuwe EU-migranten aanvankelijk alleen naar Vlaanderen komen, en dat hun eventuele echtgenoten en kinderen zich pas later bij hen komen vestigen.

Voor tewerkstelling in seizoenarbeid is het ook logisch dat deze werknemers na beëindiging van hun contract terugkeren naar hun land van herkomst.

3.3.2 GEZINSHERENIGING OP BASIS VAN WERK OF EEN ZELFSTANDIGE ACTIVITEIT .

Het betreft hier enkel de arbeidsvergunningen en arbeidskaarten toegekend op basis van gezinshereniging met een loontrekkende of een zelfstandige (artikel 9,16° van het KB van 9 juni 1999).

Van het totale aantal arbeidsvergunningen en arbeidskaarten die werd toegekend aan binnen de context van gezinshereniging in toepassing van artikel 9,16° en artikel 9,17° (999), werd de overgrote meerderheid (976) toegekend op basis van artikel 9,16°.

Tabel 10: Aantal toegekende arbeidskaarten B in het kader van gezinshereniging volgens nationaliteit op basis van werk of een zelfstandigen activiteit, Vlaams Gewest, 2008

B-kaarten gezinshereniging art. 9, 16° nationaliteit - 2008		per
Belangrijkste nationaliteiten	Aantal	Aandeel
TOTAAL	976	100%
Poolse	473	48,5%
Bulgaarse	224	23,0%
Roemeense	206	21,1%
Slovaakse	12	1,2%
Indische	9	0,9%
Russische	8	0,8%
Moldavische	4	0,4%
Joegoslavische	4	0,4%
Turkse	3	0,3%
Tsjechische	3	0,3%
Israelische	3	0,3%
Amerikaanse	3	0,3%
Hongaarse	3	0,3%
Oekraïense	2	0,2%
Zuid-Afrikaanse	2	0,2%
Senegalese	2	0,2%
Salvadoraanse	2	0,2%
Japanse	2	0,2%

Uit deze cijfergegevens blijkt duidelijk dat het voornamelijk de echtgenote is van de werknemer (tewerkgesteld in een knelpuntberoep) of de zelfstandige uit de nieuwe EU-lidstaten die gebruik maakt van deze regeling. Tewerkstelling met een gewaarborgd minimum maandinkomen is geen vereiste, zodat deeltijdse tewerkstellingen binnen deze context legio zijn.

Veel van deze mensen worden tewerkgesteld in het, op vlak van sociale zekerheid en directe belastingen, gunstige stelsel van dienstencheques.

Het was in 2008 zelfs zo dat bedrijven die gericht zijn op dienstencheques notoir aanwezig waren op specifieke jobbeurzen die gericht waren op werknemers uit de nieuwe lidstaten, en dat daar stands aanwezig waren om de echtgenote van de tot een cliché geworden Poolse lasser aan te trekken voor een tewerkstelling in het stelsel der dienstencheques (onder andere georganiseerd in Antwerpen, Brussel en Gent).

In 2007 werd opgemerkt dat er in het kader van gezinshereniging (met een werknemer, een zelfstandige of een vrijgestelde van arbeidskaart) bijna evenveel (217) arbeidskaarten werden toegekend aan Bulgaren (104) en Roemenen (113) als aan Polen (249).

Binnen de categorie van de knelpuntberoepen was de verhouding omgekeerd. Er werden toen ruim 4.140 arbeidskaarten toegekend aan Bulgaren (1.662) en Roemenen (2.518), terwijl er 20.077 kaarten aan Polen werden toegekend.

In 2008 werden in het kader van dergelijke gezinshereniging 228 arbeidskaarten toegekend aan Bulgaren en 206 aan Roemenen (Totaal: 434), daar waar voor Polen 476 arbeidskaarten toegekend werden.

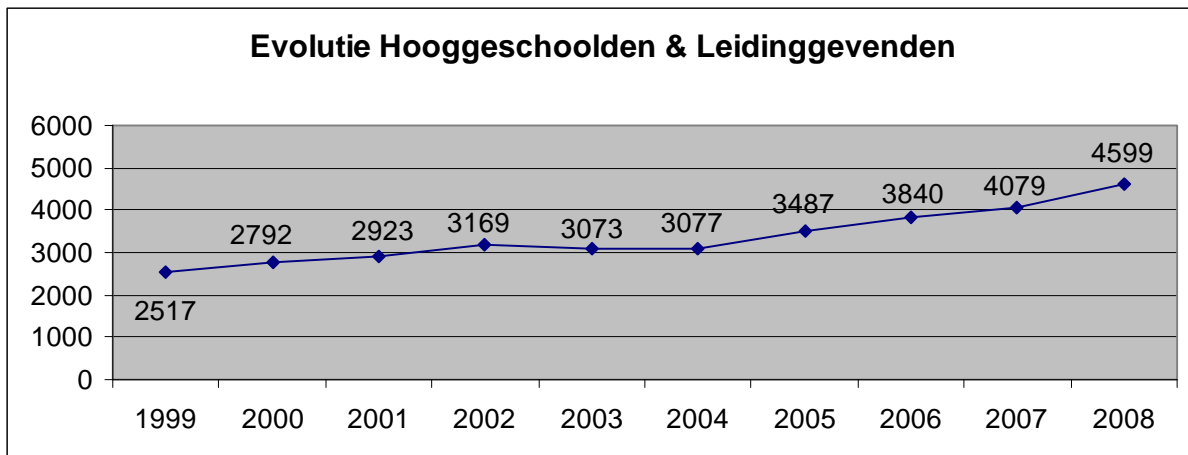
Binnen de categorie van de knelpuntberoepen was de verhouding ook nu omgekeerd. Er werden ruim 7.379 arbeidskaarten toegekend aan Bulgaren (2.577) en Roemenen (2.518), terwijl er 23.975 kaarten aan Polen werden toegekend.

Hoewel een relatieve daling in de verhouding wordt vastgesteld, blijft dit gegeven er op wijzen dat de effectieve migratie (met de bedoeling om zich in België te vestigen) bij Roemenen en Bulgaren verhoudingsgewijs groter is dan bij Polen.

3.4 HOOGGESCHOOLDEN EN LEIDINGGEVENDEN.

Afgezien van de nieuwe EU-onderdanen in knelpuntberoepen worden de meeste arbeidskaarten B toegekend aan de groep van hooggeschoolden en leidinggevenden. Het betreft hier zowel werknemers die aangeworven worden door een Belgisch bedrijf of een Belgische vestiging van een multinational bedrijf, als om werknemers die verbonden blijven door een arbeidsovereenkomst met het bedrijf uit het land van herkomst (gedetacheerd personeel).

Figuur 6: Evolutie toegekende arbeidskaarten B aan hooggeschoolden en leidinggevendenden, Vlaams Gewest, 2000-2008

Het aantal arbeidskaarten binnen deze categorie is in de laatste tien jaar meer dan verdubbeld. In 2007 was er een stijging van 3.840 (2006) naar 4.079 (2007). In 2008 zette deze stijging zich verder door tot 4.599 arbeidsvergunningen en arbeidskaarten voor hooggeschoold en leidinggevend personeel.

Deze cijfers dienen echter met de nodige omzichtigheid geïnterpreteerd te worden. De vele wijzigingen die aan de reglementering werden aangebracht, maken een correcte vergelijking van de cijfergegevens onmogelijk. Zo werden bijvoorbeeld verschillende categorieën toegevoegd aan buitenlandse werknemers die vrijgesteld zijn van arbeidskaarten (post doctorandi, onderzoekers in erkende onderzoeksinstituten, kaderleden, ...). Bij deze vrijgestelden zijn er ongetwijfeld een aantal die voordien onder de categorie van de hooggeschoolden of leidinggevendenden vielen.

Anderzijds worden bijvoorbeeld de aanvragen voor tewerkstelling van nieuwe EU-onderdanen als ingenieur of informaticus niet langer behandeld onder de categorie "hooggeschoolden", maar wel onder de categorie van de knelpuntberoepen.

De cijfers geven dus geen duidelijk beeld van de (al dan niet definitieve) migratie van deze werknemers naar Vlaanderen of België. Een groot gedeelte van deze werknemers is "gedetacheerd" wat wil zeggen dat ze na beëindiging van hun opdracht terugkeren naar hun land van herkomst. Daarnaast kan de verblijfssituatie wijzigen: de Dienst Vreemdelingenzaken kan beslissen om de beperking "tijdelijk verblijf" op het Bewijs van Inschrijving in het Vreemdelingenregister na verloop van tijd (meestal na 3 of 4 jaar tewerkstelling met arbeidskaart B) te schrappen of de betrokken persoon kan met een Belg in het huwelijk treden. Vanaf dat ogenblik is men vrijgesteld van de verplichting tot het bekomen van een arbeidskaart.

Onderzoeken van een gespecialiseerd advocatenkantoor LAGA hebben aangetoond dat voor hooggeschoolden de door België gehanteerde binnenkomstvoorwaarden zeer laag zijn en dat de behandelingstermijn van documenten bij de snelste van Europa behoren. Zo ligt bijvoorbeeld het minimum bruto jaarsalaris dat

hooggeschoolden moeten verdienen om in ons land toegelaten te worden tot de helft lager in vergelijking met de ons omringende landen. Een arbeidskaart en visum worden binnen de maand afgeleverd, daar waar andere Europese landen er vaak twee tot drie maanden over doen.

In diezelfde studie wordt ook gesteld dat de gewestelijke migratiediensten ook inhoudelijk een controle uitvoeren met betrekking tot de correcte naleving van de aangegane verbintenissen, wat blijkbaar in andere landen niet of in mindere mate gebeurt.

Tabel 11: Aantal toegekende arbeidskaarten B aan hooggeschoolden en leidinggevenden volgens al of niet gedetacheerd zijn, Vlaams Gewest, 2008

Opdeling hooggeschoolden & leidinggevenden naar 1ste aanvraag / hernieuwing - 2008			
Categorie	1ste aanvraag	Hernieuwing	Totaal
Hooggeschoolde	662	864	1526
Leidinggevende	167	270	437
hooggeschoolde detachering	1105	634	1739
leidinggevende detachering	280	617	897
Totaal	2214	2385	4599

Bij de hooggeschoolden zet de stijgende trend van de afgelopen jaren zich verder door, zowel bij de gedetacheerde als bij de niet -gedetacheerde.

Ook bij de leidinggevende was er globaal genomen in 2008 een stijging (van 1268 in 2007 naar 1334 in 2008).

Bij de niet -gedetacheerde leidinggevenden is er een stijging ten opzichte van 2007 (van 374 in 2007 naar 437 in 2008).

Bij de gedetacheerde leidinggevenden is de stijging die zich nog tot 2006 had doorgezet, in 2007 gestopt. Ook in 2008 stagneerde het aantal toegekende kaarten en vergunningen net onder de 900(894 in 2007 en 897 in 2008).

Deze evoluties zijn deels een gevolg van het van kracht worden van het bilateraal akkoord inzake sociale zekerheid tussen België en Japan op 1 januari 2007. Vóór 1 januari 2007 werden veel Japanse hooggeschoolden en leidinggevenden die vanuit een Japans moederbedrijf naar een Belgische dochter werden gestuurd, ingeschreven op de pay-roll van de Belgische dochter. De Japanse arbeidsovereenkomst werd voor de duur van de detachering naar België opgeschort en er werd een nieuwe arbeidsovereenkomst van beperkte duur gesloten met de betrokken Belgische dochter. Sinds 1 januari 2007 werden vele van deze werknemers terug "overgeschreven" naar het Japanse moederbedrijf. Nieuwkomers worden ook minder vaak ingeschreven op de Belgische pay-roll.

Het is niet onwaarschijnlijk dat gezien de recente bilaterale akkoorden op het gebied van sociale zekerheid met Japan (2007), de Filippijnen (2005), Australië (2005), en de nakende akkoorden met Uruguay, Korea India en Quebec – het aantal detacheringen in de toekomst opnieuw zal gaan stijgen .

België heeft al langer dergelijke akkoorden met de USA, Canada, Algerije, Turkije, Israël, Tunesië, Marokko, San Marino, Joegoslavië en Chili.

Voor landen waarmee België niet verbonden is door een bilateraal akkoord op het gebied van sociale zekerheid kan de buitenlandse werkgever en de werknemer de niet-onderworpenheid aan Belgische RSZ claimen op basis van het gegeven dat gezag uitgeoefend wordt vanuit het herkomstland.

Ook onderkent de Dienst Migratie als gevolg van de wereldwijde financiële en de daaropvolgende economische crisis een nieuw fenomeen. Veel van de contracten met buitenlandse ondernemingen werden opgesteld op basis van de valuta van het herkomstland. De arbeidsovereenkomsten die echter de basis uitmaken van de aanvraag om een arbeidsvergunning en een arbeidskaart, werden uitgedrukt in Euro. Er werd in die contracten een loon vooropgesteld van minimum 34.261 euro (voor 2009 geïndexeerd tot 35.638 euro) voor de hooggeschoolde en 57.162 euro (voor 2009 geïndexeerd tot 59.460 euro).

Door de hoge wisselkoersverschillen van deze valuta stelt er zich een probleem voor het nog kunnen respecteren van de aangegane verbintenissen.

Als men de jaarverslagen grondig analyseert kan men vaststellen dat steeds een hoger percentage van de hooggeschoolden en leidinggevendenden gedetacheerd zijn en dat deze problematiek derhalve legio is: zeker in de BRIC landen (Brazilië, Rusland, India en China) en in andere nieuwe economische groeipolen zoals Zuid-Korea, Indonesië... zijn de wisselkoersverschillen sedert de financiële en economische crisis aanzienlijk toegenomen.

De aanvragen worden bij de Dienst Migratie ingediend op basis van een loon uitgedrukt in euro, maar in de arbeidsovereenkomsten zelf, die per definitie al langer zouden moeten bestaan, wordt het loon uitgedrukt in de valuta van het herkomstland.

Tabel 12: Verdeling arbeidskaarten B voor hogeschoolden en leidinggevendenden volgens nationaliteit, Vlaamse Gewest, 2008

B-kaarten hogeschoolden & leidinggevendenden per nationaliteit - 2008		
Belangrijkste nationaliteiten	Aantal	Aandeel
TOTAAL	4599	100%
Indische	1233	26,8%
Japanse	810	17,6%
Amerikaanse	512	11,1%
Turkse	348	7,6%
Chinese	253	5,5%
Russische	139	3,0%
Braziliaanse	114	2,5%
Canadese	104	2,3%
Zuid-Koreaanse	66	1,4%
Poolse	65	1,4%
Zuid-Afrikaanse	60	1,3%
Australische	56	1,2%
Roemeense	48	1,0%
Oekraïense	47	1,0%
Venezolaanse	41	0,9%
Mexicaanse	40	0,9%
Israelische	37	0,8%
Colombiaanse	34	0,7%
Marokkaanse	33	0,7%
Hongaarse	26	0,6%
Indonesische	26	0,6%
Argentijnse	25	0,5%
Egyptische	25	0,5%
Filipijnse	23	0,5%
Singaporese	23	0,5%
Servische	22	0,5%
Bulgaarse	21	0,5%
Maleisische	21	0,5%

Meer dan de helft van het totale aantal afgeleverde arbeidskaarten voor hogeschoolden en leidinggevendenden wordt toegekend aan Japanners, Indiërs en Amerikanen.

Waar voorheen traditioneel de Japanners op de eerste plaats stonden kwam hierin vorig jaar een kentering.

Sinds 2006 wordt de rangorde aangevoerd door de Indiërs voor de Japanners en de Amerikanen. Ook in 2008 heeft deze trend zich verder doorgezet.

Opvallend binnen de top drie is de verhoudingsgewijs grotere stijging bij de Indiërs dan bij de Japanners. Dit heeft te maken met een grotere instroom van Indische informatici. Al even opvallend is de daling bij Amerikanen en Canadezen, vooral in de categorie van de leidinggevendenden.

Ruim de helft van het totale aantal toegekende arbeidskaarten voor hogeschoolden en leidinggevendenden wordt in Vlaams Brabant uitgereikt. Dit heeft te maken met de aanwezigheid van heel wat multinationale bedrijven in de buurt van Brussel en Zaventem. Dat binnen sommige van deze bedrijven bepaalde

nationaliteiten opvallend beter vertegenwoordigd zijn hangt meestal samen met de vestigingsplaats van de moedermaatschappij.

Een opsplitsing naar het loonniveau werd in dit verslag niet gemaakt om volgende redenen:

- Meestal wordt het exacte loon niet opgegeven in de aanvraag. Men gaat wel formeel het engagement aan om meer te betalen dan het vereiste bedrag om als hooggeschoolde of leidinggevende aanvaard te worden.
- Het opgegeven loon geeft geen beeld van de vergoeding die de werknemer bruto wenst te bekomen.
De onderhandelde vergoeding gaat in de meeste gevallen om het bedrag dat de betrokken werknemer netto wenst te bekomen, gekoppeld aan diverse voordelen in natura. Deze voordelen bestaan uit de klassieke fiscaal en RSZ-matige gunstige regelingen zoals de werkgeversbijdrage voor maaltijdcheques, groepsverzekering, firmawagen, commissielonen, belastbare bonussen, de eindejaarspremie, computerinfrastructuur thuis

Daarnaast maximaliseert men het netto toe te kennen bedrag door optimaal gebruik te maken van fiscale en RSZ-gerelateerde vrijstellingen voor buitenlandse kaderleden, meer bepaald de "Cost and living Allowances". Deze vrijgestelde bedragen worden samengesteld uit:

- levensduurtepremie (area cost allowance);
- huisvesting (housing allowance);
- ongelijke belastingdruk (tax equalisation);
- vorming- en schoolkosten voor schoolgaande kinderen (school allowance);
- éénmalige verhuis en inrichtingskosten;
- kosten voor één jaarlijkse reis naar thuisland.

Het vrijgestelde bedrag mag de 11.250 euro niet overschrijden (voor coördinatiecentra is dit 30.000 euro).

Deze "Cost and Living Allowances" (de zogenaamde COLA) voor tijdelijke kaderleden worden niet meegerekend voor het bereiken van het minimumloon dat men als hooggeschoolde of leidinggevende dient te genieten (respectievelijk 34.261 en 57.162 euro in 2008), maar behoort wel tot het totaalpakket dat de werknemer bekomt tijdens diens tewerkstelling in België.

Het betreft hier in principe de compensatie van de meerkost die het tijdelijke verblijf in België als buitenlands kaderlid veroorzaakt.

Tabel 13: Verdeling arbeidskaarten B voor hooggeschoolden en leidinggevenden binnen de belangrijkste sectoren, Vlaamse Gewest, 2008

	Sectorale spreiding hooggeschoolden en leidinggevenden - 2008					
	Antwerpen	Limburg	West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	Vlaanderen
Belangrijkste sectoren						
72 informatica & aanverwante activiteiten	356	13	29	109	470	977
34 assemblage etc. auto's	8	4		20	343	375
32 audio- video & telecommunicatieapparaten	223		11	24	58	316
24 chemische produkten	110	3		17	179	309
74 overige zakelijke dienstverlening	44	2	5	23	127	201
73 reasearch & development	47	3	1	26	77	154
93 overige diensten	45	4	3	27	59	138
15 vervaardiging voeding & drank	16	1	3	15	99	134
31 elektrische machines & apparaten	55		4	2	45	106
29 vervaardiging machines/apparaten/werktui	18	3	32	9	37	99
62 luchtvaart					97	97
25 rubber & kunststof	1	7	1	8	70	87
51 groothandel & bemiddeling ecl.auto e.d.	52	4	2	16	13	87
28 produkten van metaal excl machines	16	19	27	5	13	80
36 meubels, industrie n.e.g.	72				1	73
80 onderwijs	18		18	16	12	64
63 vervoerondersteunende activiteiten	33		1	1	24	59
61 vervoer over water	52		3		2	57
45 bouwnijverheid	11	27	1	4	4	47
30 kantoomachines & computers	3	1		1	34	39
65 financiële instellingen	30				1	31
35 vervaard. overige transportmiddelen	4				26	30
00 onbekend	262	34	15	20	446	777

De gegevens uit deze tabel dienen genuanceerd te worden: het is perfect mogelijk dat een informaticus tewerkgesteld wordt in de financiële sector, en daardoor ressorteert onder een ander Paritair Comité en Nace-code.

3.5 ONDERDANEN UIT DE NIEUWE EU-LIDSTATEN

3.5.1 ALGEMEEN

Op 1 mei 2004 traden 10 staten toe tot de Europese Unie: Polen, Hongarije, Tsjechië, Slowakije, Slovenië, Estland, Letland en Litouwen, Malta en Cyprus. Voor Malta en Cyprus werden de grenzen op het gebied van tewerkstelling (als zelfstandige en als loontrekkende) onmiddellijk volledig opengesteld.

De bestaande EU-lidstaten kregen op basis van de toetredingsakten voor de 8 andere nieuwe EU-lidstaten de mogelijkheid om in een overgangsfase de vrije toegang tot hun arbeidsmarkt voor onderdanen van de nieuwe toetredende landen geheel of gedeeltelijk te beperken. België heeft tot op heden van deze mogelijkheden gebruik gemaakt. Omdat bepaalde tekorten op de Belgische arbeidsmarkt werden vastgesteld besliste de regering om vanaf 30 april 2006 de toekenning van arbeidskaarten voor werknemers uit de nieuwe EU-lidstaten te versoepelen voor een aantal specifieke beroepen, de zogenaamde knelpuntberoepen. In Vlaanderen worden op deze basis voor 112 beroepen op basis van een eenvoudig en summier aanvraagdossier binnen de 5 werkdagen arbeidsvergunningen en arbeidskaarten afgeleverd. Het betreft tewerkstellingen die een loon genereren dat minimaal het gewaarborgde maandinkomen (CAO 43) dient te bereiken. Daarenboven wordt een minimale arbeidstermijn van één maand gevraagd, op basis van diezelfde bepaling op het gebied van gewaarborgd maandinkomen.

In Vlaanderen komen alle beroepen uit het Paritair Comité 145 in aanmerking voor de knelpuntberoepenregeling. De sector seizoen- en gelegenhedswerk is de grootste gebruiker van deze mogelijkheid. In de andere gewesten behoren beroepen uit Paritair Comité 145 niet tot de knelpuntberoepen waarvoor een versoepelde regeling geldt.

Bij de toetreding van Bulgarije en Roemenië op 1 januari 2007 werd diezelfde regeling ook op de onderdanen van deze twee nieuwe lidstaten van toepassing gemaakt.

Op 30 december 2008 verscheen in het Belgisch Staatsblad een Koninklijk Besluit waarbij de overgangsbepalingen met betrekking tot de tewerkstelling voor onderdanen uit Bulgarije en Roemenië worden verlengd tot 31 december 2011.

Van de 31.400 arbeidskaarten B die in 2007 werden toegekend, werden 25.239 toelatingen verstrekt voor knelpuntberoepen. Deze werden toegekend aan 19.799 verschillende werknemers en dit op basis van aanvragen ingediend door 3.186 verschillende werkgevers.

Van de 40.175 arbeidskaarten B die in 2008 werden toegekend, werden 32.522 toelatingen verstrekt voor knelpuntberoepen. Deze werden toegekend aan 24.731 werknemers en dit op basis van aanvragen door 3.996 werkgevers. Het betreft 15.367 eerste aanvragen en 17.155 hernieuwingen.

Tabel 14: Aantal toegekende arbeidskaarten B aan onderdanen nieuwe EU-lidstaten voor tewerkstelling in knelpuntberoepen, Vlaams Gewest, 2006-2008

Knelpuntberoepen 2006 - 2008			
Knelpuntberoep	2006	2007	2008
algemene directie	1	19	21
bakkers	30	82	152
bankwerkers	11	42	80
beenhouwer	148	728	1152
behandelaar van voedingswaren	44	303	871
bekister, stellingbouwer, wegenwerker	145	750	878
boekhouders	6	27	39
bouwplaatsmachinisten	4	9	26
dakdekkers	65	276	234
drukkers		41	73
Elektriciens en elektromechaniciens	32	185	111
gespecialiseerde informatici	5	16	33
glaswerkers	4	19	21
ingenieurs	8	61	81
installateur sanitair en cv	44	151	168
Instellers bedieners van werktuigmachines	22	236	569
Isolateurs	9	44	70
Kraanmannen	0	0	5
land-en tuinbouw: andere	126	983	1730
land-en tuinbouw: seizoenarbeid	6831	16426	19836
lassers	145	792	1241
matroos	60	183	224
metselaars en vloerders	404	1254	1195
monteerders	26	175	368
natuursteenbewerker	27	87	102
patroonmaker - stiksters	5	62	204
productieverantwoordelijke	8	115	43
stukadoors	149	480	435
technici	90	562	948
tekenaars	2	7	7
timmermannen en schrijnwerkers	172	602	822
verkoop- en marketingverantwoordelijken	19	27	59
verplegend en verzorgend personeel	9	49	71
vrachtwagenchauffeurs	86	429	632
wevers	5	17	21
TOTAAL	8742	25239	32522

Van 1 mei tot en met 31 december 2006 werden 8.742 arbeidskaarten B afgeleverd voor tewerkstellingen in knelpuntberoepen aan arbeidskrachten uit de acht nieuwe lidstaten (Polen, Tsjechië, Slowakije, Slovenië, Hongarije, Estland, Letland en Litouwen). Van de 8.742 toelatingen werden er 6.957 toelatingen verstrekt voor de tuinbouwsector, waarvan 6.831 binnen de context van seizoen- en gelegenhedswerk in de tuinbouwsector (65-dagenregeling), en 126 andere tewerkstellingen in de tuinbouwsector.

De 1.785 toelatingen buiten de tuinbouw hadden betrekking op alle andere sectoren, voornamelijk op de bouwsector, transporteurs (vrachtwagenchauffeurs en matrozen), en de voedingssector.

In 2007 werden 25.239 arbeidskaarten B afgeleverd voor tewerkstellingen in knelpuntberoepen aan arbeidskrachten uit diezelfde acht lidstaten én uit de twee nieuwe lidstaten die op 1 januari 2007 toetraden (Roemenië en Bulgarije). Van de 25.239 toelatingen werden er 17.409 toelatingen verstrekt voor de tuinbouwsector, waarvan 16.426 binnen de context van seizoen- en gelegenhedswerk in de tuinbouwsector (65-dagenregeling), en 983 andere tewerkstellingen in de tuinbouwsector.

De 7.830 toelatingen buiten de tuinbouw hadden betrekking op alle andere sectoren, voornamelijk op de bouwsector, transporteurs (vrachtwagenchauffeurs en matrozen), en de voedingssector.

In 2008 werden 32.522 arbeidskaarten B afgeleverd voor tewerkstellingen in knelpuntberoepen aan arbeidskrachten uit diezelfde tien nieuwe lidstaten. Van de 35.522 toelatingen werden er 21.566 toelatingen verstrekt voor de tuinbouwsector, waarvan 19.836 binnen de context van seizoen- en gelegenhedswerk in de tuinbouwsector (65-dagenregeling), en 1.730 andere tewerkstellingen in de tuinbouwsector.

De 10.956 toelatingen buiten de tuinbouw hadden zoals vorige jaren betrekking op alle andere sectoren, voornamelijk op de bouwsector, transporteurs en de voedingssector.

Het grootste aantal andere arbeidsvergunningen en arbeidskaarten voor werknemers uit de nieuwe lidstaten tewerkgesteld in knelpuntberoepen, andere dan de tuinbouwsector, kunnen direct of indirect gelinkt worden aan de bouwsector.

Het gaat voornamelijk om metselaars en vloerders, stukadoors, timmermannen en schrijnwerkers.

Het gaat hier echter zeker niet om de door de Vlaamse Confederatie Bouw en vooropgestelde aantallen.

Toch kan niet ontkend worden dat de nieuwe EU-onderdanen manifest aanwezig zijn in deze sector, en dit niet enkel op basis van de arbeidskaart B.

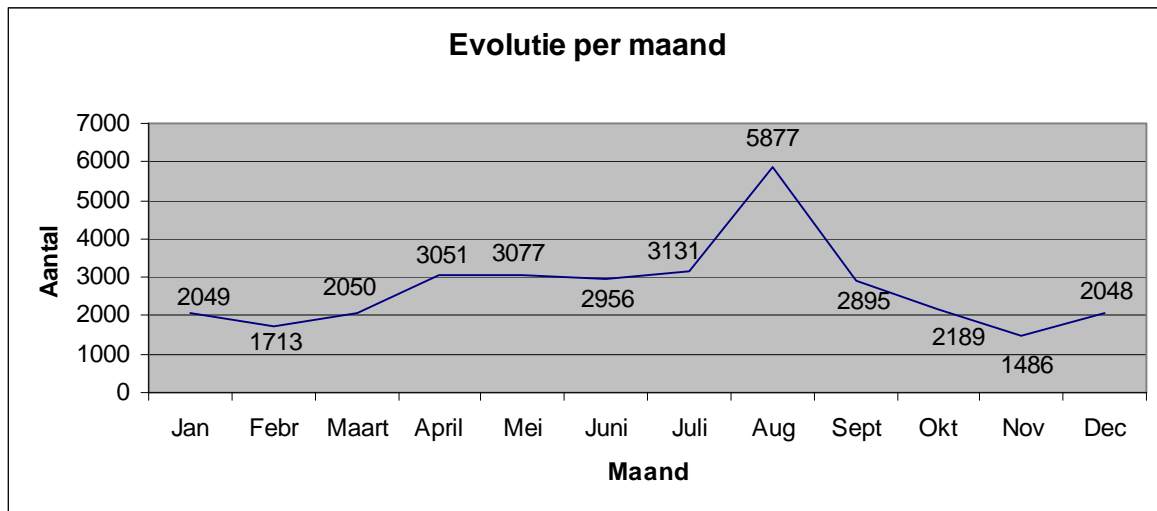
Enige logische verklaring is dat er nog steeds (al dan niet rechtmatig) gebruik wordt gemaakt van (schijn-) zelfstandigen en (schijn-) gedetacheerden.

3.5.2 MAANDELIJKSE SPREIDING

Tabel 15: Maandelijke spreiding van het aantal toegekende arbeidskaarten B aan onderdanen nieuwe EU-lidstaten voor tewerkstelling in knelpuntberoepen, Vlaams Gewest, 2008.

Knelpuntberoepen januari - december 2008													
Beroep	Jan	Febr	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	TOTAAL
algemene directie	0	0	1	2	2	3	1	0	4	4	3	1	21
bakkers	11	14	8	13	6	15	11	14	18	17	11	14	152
bankwerkers	11	7	10	5	9	8	8	3	2	3	4	10	80
beenhouwer	120	106	53	87	158	99	100	88	92	85	80	84	1152
behandelaar van voedingswaren	65	53	55	65	81	92	71	77	85	77	63	87	871
bekister, stellingbouwer, wegenwerker	81	87	71	98	72	73	61	55	80	80	52	68	878
boekhouders	8	3	8	1	5	1	2	1	4	1	4	1	39
bouwplaatsmachinisten	2	5	3	3		3	3	0	2	3	0	2	26
dakdekkers	24	25	27	16	14	12	19	21	24	14	13	25	234
drukkers	0	12	11	6	3	14	3	5	7	2	1	9	73
Elektriciens en elektromechaniciens	19	10	23	8	12	8	6	5	3	5	1	11	111
gespecialiseerde informatici	1	5	3	2	7	1	1	3	2	4	0	4	33
glaswerkers	1	1	0	6	2	4	2	1	1	0	1	2	21
ingenieurs	7	4	5	7	5	6	9	7	11	10	3	7	81
installateur sanitair en cv	10	22	11	31	13	8	7	8	23	14	8	13	168
Instellers bedieners van werktuigmachines	60	41	45	53	30	59	62	61	49	35	21	53	569
Isolateurs	7	3	4	9	5	6	11	4	12	6	0	3	70
Kraanmannen	0	0	1	1	1	1	0	0	1	0	0	0	5
land-en tuinbouw: andere	116	58	84	138	119	152	175	211	202	156	122	197	1730
land-en tuinbouw: seizoenarbeid	1049	755	1068	1974	2078	1734	2016	4748	1672	1092	724	926	19836
lassers	78	116	119	103	83	127	121	105	114	113	75	87	1241
matroos	18	22	19	14	13	25	27	16	17	16	10	27	224
metselaars en vloerders	92	100	99	97	71	141	95	105	117	121	53	104	1195
monterders	31	41	28	32	34	29	24	40	26	22	15	46	368
natuursteenbewerker	7	7	4	11	10	13	10	0	10	9	10	11	102
patroonmaker - stiksters	5	16	6	11	15	21	13	26	26	21	25	19	204
productieverantwoordelijke	0	0	1	2	3	4	13	14	1	1	0	4	43
stukadoors	34	42	41	44	33	41	25	41	54	38	23	19	435
technici	66	63	90	74	55	82	106	87	91	101	58	75	948
tekenaars	0	0	0	1	1	2	0	0	2	0	0	1	7
timmermannen en schrijnwerkers	58	37	71	67	76	75	69	75	72	79	59	84	822
verkoop- en marketingverantwoordelijken	6	5	6	6	4	8	3	3	5	7	2	4	59
verplegend en verzorgend personeel	4	5	5	2	3	12	4	3	9	7	13	4	71
vrachtwagenchauffeurs	54	47	69	60	51	77	53	49	55	46	29	42	632
wevers	4	1	1	2	3	0	0	1	2	0	3	4	21
TOTAAL	2049	1713	2050	3051	3077	2956	3131	5877	2895	2189	1486	2048	32522

Figuur 7: Maandelijksse spreiding van het aantal toegekende arbeidskaarten B aan onderdanen nieuwe EU-lidstaten voor tewerkstelling in knelpuntberoepen, Vlaams Gewest, 2008.

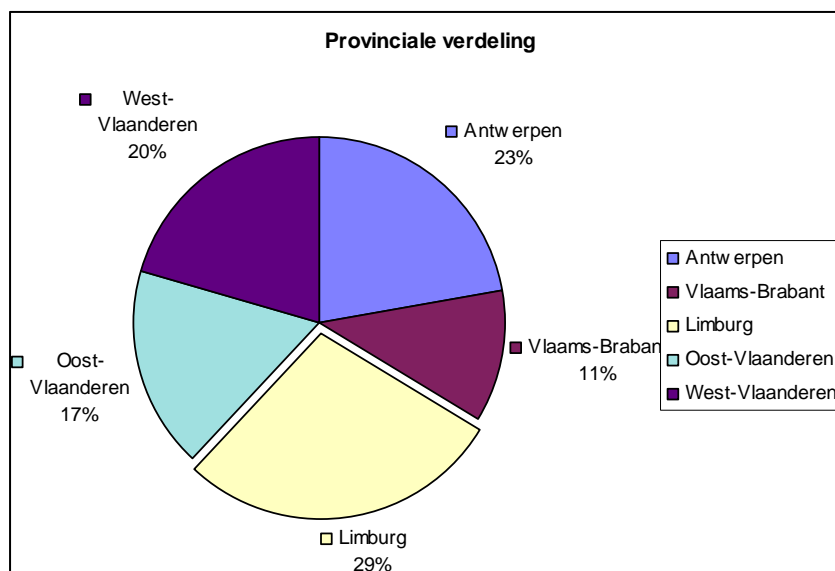

De spreiding in de tijd voor seizoen- en gelegenhedswerk heeft als logische verklaring de piekperioden in de fruitteelt. In april, mei en juni worden voornamelijk toelatingen verstrekt voor het plukken van zacht fruit (aardbeien). Vanaf juli, maar voornamelijk in augustus en september, worden toelatingen verstrekt voor het plukken van het hard fruit (appelen en peren).

Voor de andere sectoren is de trend vrij grillig.

3.5.3 PROVINCIALE SPREIDING VAN DE TOELATINGEN VOOR KNELPUNTBEROEPEN.

Figuur 8: Provinciale spreiding van het aantal toegekende arbeidskaarten B aan onderdanen nieuwe EU-lidstaten voor tewerkstelling in knelpuntberoepen, Vlaams Gewest, 2008

Ook deze spreiding is in grote mate gerelateerd aan tewerkstellingen binnen de context van seizoen- en gelegenhedswerk, waar Limburg de grootste aanvrager is.

3.5.4 SPREIDING VOLGENS NATIONALITEIT.

Tabel 16: Aantal toegekende arbeidskaarten B aan onderdanen nieuwe EU-lidstaten voor tewerkstelling in knelpuntberoepen volgens nationaliteit, Vlaams Gewest, 2008

Nationaliteit	Aantal	%
Bulgaarse	2577	7,9%
Estlandse	5	0,0%
Hongaarse	246	0,8%
Letlandse	19	0,1%
Litouwse	97	0,3%
Poolse	23975	73,7%
Roemeense	4802	14,8%
Slovaakse	456	1,4%
Sloveense	12	0,0%
Tsjechische	333	1,0%
TOTAAL	32522	

De meeste werknemers komen uit Polen. Voor Slowaakse werknemers dient de reden van de stijging voor een deel gezocht in de regularisatie van een al bestaande verblijfssituatie (bijvoorbeeld Roma-zigeuners die een status van zelfstandige aanvroegen) die nu een arbeidskaart voor een tewerkstelling in een knelpuntberoep bekwamen, die dan op zijn beurt op het vlak van het verblijfsrecht aanleiding geeft voor een statuutwijziging van zelfstandige naar werknemer.

Zoals dit ook het geval was voor Poolse onderdanen op 1 mei 2004 tot de EU toetraden, verbleven veel Bulgaarse en Roemeense onderdanen reeds in het land op 1 mei 2007 op basis van de PECO (Pays de l'Europe Centrale et Occidentale) akkoorden die medio de jaren 90 afgesloten werden door de EU met de nieuwe lidstaten, en die toen al toelieten zich hier als zelfstandige te vestigen. Veel personen maakten van deze regeling gebruik om op basis van het (al dan niet schijn-) zelfstandigenstatuut een verblijfsvergunning te bekomen.

Bulgaren en Roemenen maken een groot percentage uit van de toegekende arbeidskaarten. Waar het voor de andere nieuwe lidstaten in 2007 zowel eerste aanvragen als aanvragen tot verlenging van een bestaande arbeidsvergunning en arbeidskaart betrof, ging het bij Roemenen en Bulgaren in 2007 voornamelijk om eerste aanvragen gezien zij pas sinds 1 januari 2007 van deze regeling gebruik kunnen maken. Sinds 2008 betreft het uiteraard zowel eerste aanvragen als hernieuwingen.

3.5.5 KNELPUNTBEROEP SEIZOENARBEID.

Tabel 17: Aantal toegekende arbeidskaarten B aan onderdanen nieuwe EU-lidstaten voor tewerkstelling in knelpuntberoepen seizoen- en gelegenheidswerk, Vlaams Gewest, 2008

Nieuw EU knelpuntberoep seizoenarbeid			
Nationaliteit	Eerste aanvraag	Hernieuwing	Totaal
Bulgaarse	713	347	1060
Estlandse	1		1
Hongaarse	34	10	44
Letlandse	1		1
Litouwse	23	15	38
Poolse	8210	7293	15503
Roemeense	1934	1091	3025
Slovaakse	84	35	119
Sloveense	3	1	4
Tsjechische	25	16	41
TOTAAL	11028	8808	19836

Eerste aanvragen zijn werknemers die in 2008 een eerste maal een arbeidskaart bekwamen.

Hernieuwingen zijn arbeidskaarten toegekend aan werknemers die vorig of huidig jaar al een arbeidskaart B bekwamen.

Het betreft hier werknemers die tijdelijk naar België komen, en eventueel datzelfde of het volgende jaar bij eenzelfde of een andere werkgever terugkeren.

De zogenaamde 65-dagenregeling voor seizoen- en gelegenhedswerk (Paritair Comité 145) bestaat erin dat één werknemer op jaarbasis 65 arbeidsdagen (uitzondering: voor de witloofteelt 100 arbeidsdagen) bij één of meerdere werkgevers tewerkgesteld kan worden binnen een gunstige regeling op het gebied van fiscaliteit en sociale zekerheid.

Veel van deze werknemers komen in het voorjaar voor het plukken van zacht fruit (aardbeien), om dan in het najaar terug te keren voor de pluk van het hard fruit (appelen en peren).

In tegenstelling tot andere sectoren wordt bij seizoen en gelegenhedswerk minder gebruik gemaakt van detachering en tewerkstelling op basis van zelfstandigheid. Hiervoor bestaat een logische en vrij eenvoudige verklaring.

Vanaf respectievelijk 1 mei 2004 (voor de 8 staten) en 1 januari 2007 (voor Bulgarije en Roemenië) is het vrij verkeer van diensten volledig van toepassing voor alle nieuw toegetreden lidstaten, zodat voor zuivere dienstverleningscontracten geen arbeidsvergunning en arbeidskaart meer nodig is voor onderdanen van deze lidstaten. Dit vrij verkeer van diensten geldt zowel voor detachering van werknemers als voor de zelfstandigen.

De regeling is gebaseerd op de detacheringrichtlijn 96/71 van de EU, omgezet naar Belgisch recht bij wet van 2 maart 2003. Dit houdt in dat de harde kern van sociale beschermingsmaatregelen, waaronder loon- en arbeidsvoorwaarden, van het werkland (en niet van het land van herkomst) dienen gerespecteerd te worden. Dienstverleners moeten de CAO van hun sector respecteren, en kunnen om die reden geen gebruik maken van de gunstige fiscale en RSZ-regeling, zodat per definitie het werken met dienstverleners duurder wordt dan een tewerkstelling door de werkgever zelf, of via een erkend interim-kantoor (dat sinds 2007 ook gebruik kan maken van de gunstige regeling).

Daarenboven werd er al sinds 2003 als aanvulling op de sectorconvenant voor de groene sectoren een regeling uitgewerkt die de toekenning van arbeidsvergunningen en arbeidskaarten voor seizoen- en gelegenhedswerk in de tuinbouw op individuele basis mogelijk maakte voor werkgevers die aantoonde dat zij bereid waren om actief mee te werken aan de plaatsing van hier beschikbare autochtone en allochtone werkzoekenden.

Sinds 1 mei 2006 werd deze regeling vervangen door de zogenaamde knelpuntberoepenregeling. Alle beroepen die behoren tot Paritair Comité 145 (Tuinbouw) zijn als knelpuntberoep erkend.

Het is evident dat deze sector gebruik maakt van het stelsel van arbeidskaarten:

- Men kent een versoepelde regeling sinds 2003 op basis van afspraken binnen de context van de setorconvenant voor de groene sectoren.
- Daarenboven kan het vrij dienstenverkeer onmogelijk een loonkostenbesparing of comparatief kostenvoordeel met zich meebrengen, gezien de zeer gunstige RSZ regeling en dito fiscale stimuli die aan de sector binnen het kader van de 65-dagenregeling toegekend werden.

Tabel 18: Aantal toegekende arbeidskaarten B aan onderdanen nieuwe EU-lidstaten voor tewerkstelling in knelpuntberoepen seizoen- en gelegenheidswerk per provincie en per nationaliteit, Vlaams Gewest, 2008

Provincie	Nationaliteit	Aantal
Antwerpen	Roemeense	1889
	Poolse	1803
	Bulgaarse	51
	Hongaarse	27
	Slowaakse	13
	Tsjechische	5
	Sloveense	2
	Letlandse	1
	Litouwse	1
Provincietotaal		3792
Limburg	Poolse	6722
	Bulgaarse	532
	Roemeense	390
	Slowaakse	50
	Tsjechische	25
	Sloveense	2
	Hongaarse	1
Provincietotaal		7722
Oost-Vlaanderen	Poolse	1460
	Bulgaarse	295
	Roemeense	58
	Hongaarse	9
	Litouwse	9
	Slowaakse	4
	Tsjechische	1
Provincietotaal		1836

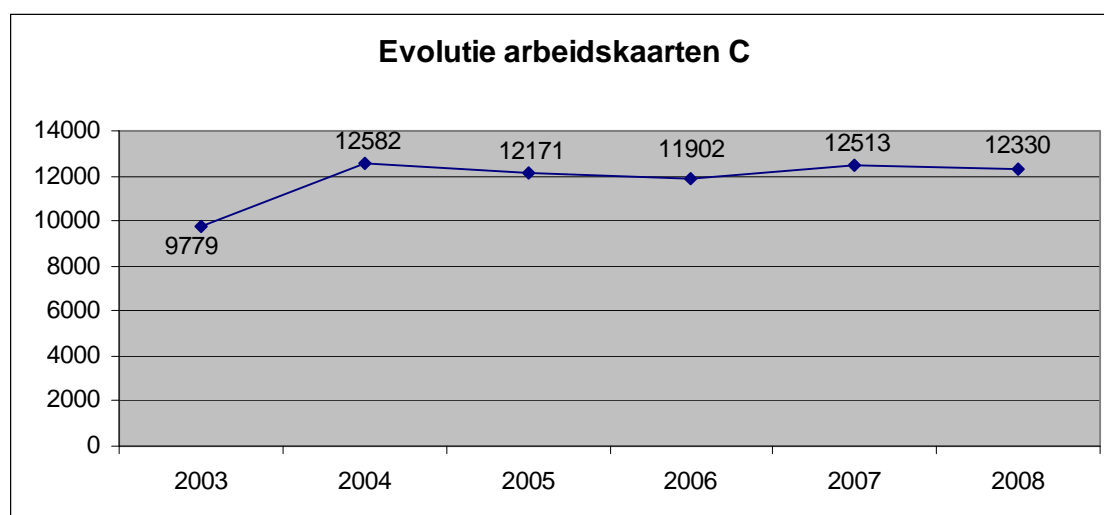
Vlaams-Brabant	Poolse	1933
	Roemeense	404
	Bulgaarse	42
	Slowaakse	41
	Litouwse	18
	Tsjechische	4
	Estse	1
Provincietotaal		2443
West-Vlaanderen	Poolse	3585
	Roemeense	284
	Bulgaarse	140
	Slowaakse	11
	Litouwse	10
	Hongaarse	7
	Tsjechische	6
Provincietotaal		4043
TOTAAL		19836

4 ARBEIDSKAARTEN C

4.1 ALGEMEEN.

De arbeidskaart C bestaat sinds 2003 en geldt voor gelijk welk beroep in loondienst bij om het even welke werkgever voor een bepaalde duur. Voor de arbeidskaart C komen in principe enkel die buitenlanders in aanmerking die in België mogen verblijven om andere dan tewerkstellingsredenen (bijvoorbeeld in het kader van gezinshereniging, als student, slachtoffer van mensenhandel, een subsidiair beschermingsstatuut...). De arbeidskaart C kan onder bepaalde voorwaarden worden hernieuwd.

Figuur 9: Evolutie aantal toegekende arbeidskaarten C, Vlaams Gewest, 2003-2008

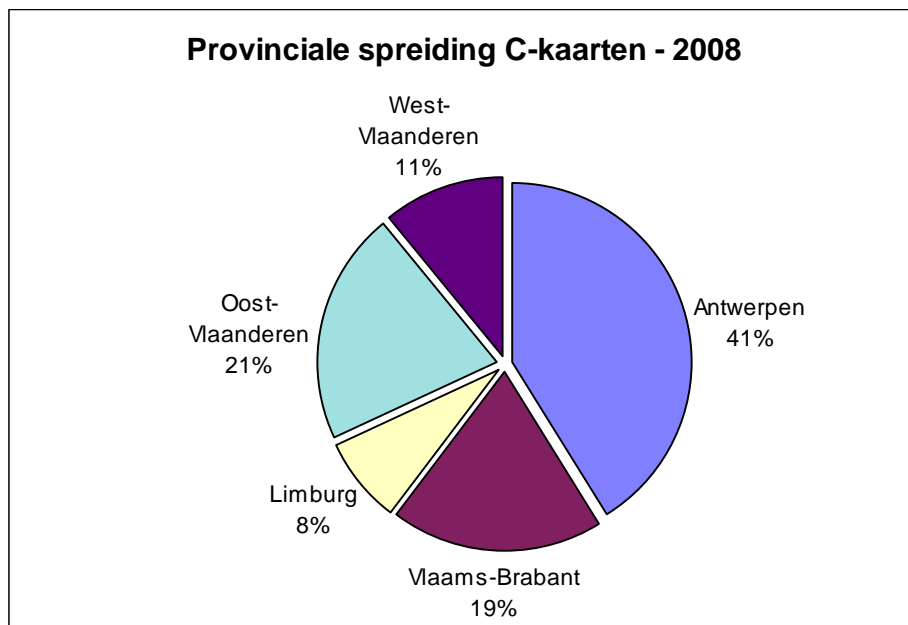

Tabel 19: Aantal toegekende arbeidskaarten C per categorie, eerste aanvragen en hernieuwingen, Vlaams Gewest, 2008

Categorie	1ste aanvraag	Verlenging	Total
Echtgenoot en kind diplomaat/consul	3	5	8
Echtgenoot onderdaan EER (grensarbeider)	2	1	3
Gezinshereniging art 17, 5°	594	373	967
Kandidaat Vluchteling	234	1716	1950
Samenwoonst duurzame relatie	652	702	1354
Slachtoffer Mensenhandel- BIVR	32	60	92
Slachtoffer mensenhandel-aankomstverklaring	17	3	20
Student	949	1166	2115
Subsidiaire Beschermingsstatus	172	356	528
Tijdelijk verblijf met BIVR	1467	3826	5293
TOTAAL	4122	8208	12330

De vier grootste categorieën (meer dan 1.000 arbeidskaarten C) worden verder in die jaarverslag in detail behandeld.

Figuur 10: Provinciale spreiding aantal toegekende arbeidskaarten C, Vlaams Gewest, 2008

4.2 KANDIDAAT-VLUCHTELINGEN

Tabel 20: Aantal toegekende arbeidskaarten C voor kandidaat-vluchtelingen volgens nationaliteit, Vlaams Gewest, 2008

C-kaarten Kandidaat Vluchteling - 2008		
Belangrijkste nationaliteiten	Aantal	Aandeel
TOTAAL	1950	100%
Russische	230	11,8%
Iraakse	197	10,1%
Congolese	179	9,2%
Rwandese	111	5,7%
Armeense	97	5,0%
Joegoslavische	83	4,3%
Guinese	79	4,1%
Kameroense	73	3,7%
Togolese	72	3,7%
Iraanse	64	3,3%
Chinese	59	3,0%
Afghaanse	58	3,0%
Turkse	55	2,8%
Ivoriaanse	45	2,3%
Burundische	39	2,0%
Angolese	38	1,9%
Nepalese	33	1,7%

Bij kandidaat-vluchtelingen stellen we een gestage daling vast van het aantal toegekende arbeidskaarten C:

2004: 8.043 arbeidskaarten C;
 2005: 6.861 arbeidskaarten C;
 2006: 5.642 arbeidskaarten C;
 2007: 4.119 arbeidskaarten C;
 2008: 1.950 arbeidskaarten C.

Sinds 1 juni 2007 komen nieuwe asielaanvragers echter, mede ingevolge de nieuwe asielwetgeving, niet meer in aanmerking voor het bekomen van een arbeidskaart C. Nochtans wordt in de RICHTLIJN 2003/9/EG VAN DE RAAD van 27 januari 2003 tot vaststelling van minimumnormen voor de opvang van asielzoekers in de lidstaten onder bepaalde voorwaarden in een tewerkstellingsmogelijkheid voorzien. Deze richtlijn werd echter nog niet geïmplementeerd in de (federale) tewerkstellingsreglementering.

4.3 SAMENWONENDEN DUURZAME RELATIE

Tabel 21: Aantal toegekende arbeidskaarten C voor samenwonenden op basis van een duurzame relatie volgens nationaliteit, Vlaams Gewest, 2008

C-kaarten Samenwoning - 2008		
Belangrijkste nationaliteiten	Aantal	Aandeel
TOTAAL	1354	100%
Poolse	195	14,4%
Thaise	119	8,8%
Roemeense	77	5,7%
Bulgaarse	72	5,3%
Braziliaanse	61	4,5%
Turkse	57	4,2%
Russische	50	3,7%
Chinese	46	3,4%
Marokkaanse	40	3,0%
Amerikaanse	26	1,9%
Hongaarse	25	1,8%
Mexicaanse	22	1,6%
Tsjechische	22	1,6%
Congolese	21	1,6%
Slovaakse	20	1,5%

Voor samenwonenden op basis van een duurzame relatie is een constante stijging waar te nemen:

2004: 636 arbeidskaarten C;
 2005: 747 arbeidskaarten C;
 2006: 841 arbeidskaarten C;
 2007: 1.045 arbeidskaarten C;
 2008: 1.354 arbeidskaarten C.

Door de bevoegde federale minister van werk werd op 17 december 2008 een Omzendbrief ondertekend met betrekking tot de inhoud en betekenis die aan het begrip “echtgenoot” moet worden gegeven in de tewerkstellingsreglementering voor buitenlandse werknemers, dit met als doel samenwonenden gelijk te stellen met de “echtgenoot”.

Deze uitgebreide betekenis volgt rechtstreeks uit enerzijds de Europese Richtlijn 2004/38/EG waarbij een nieuwe verblijfsprocedure wordt opgelegd voor de burgers van de Unie en hun familieleden en anderzijds uit de Europese Richtlijn 2003/86/EG met betrekking tot het recht op gezinshereniging. Beide richtlijnen werden in het recente verleden geïmplementeerd in de Belgische verblijfswetgeving (= de aanpassingen in de wet van 15 december 1980, artikel 40bis §2, eerste lid 1, 1° en 2°, en artikel 10§1).

Vermits heel wat samenwonenden die voorheen een arbeidskaart C bekomen hebben, nu binnen deze context vrijgesteld zijn van arbeidskaarten, kan redelijkerwijze worden verwacht dat het aantal toegekende arbeidskaarten C voor deze categorie niet langer zal stijgen.

4.4 TIJDELIJK VERBLIJF MET BEWIJS VAN INSCHRIJVING IN HET VREEMDELINGENREGISTER

Tabel 22: Aantal toegekende arbeidskaarten C voor geregulariseerden met (nog) tijdelijk verblijf ingeschreven in het vreemdelingenregister volgens nationaliteit, Vlaams Gewest, 2008

C-kaarten Tijdelijk verblijf met BIVR - 2008		
Belangrijkste nationaliteiten	Aantal	Aandeel
TOTAAL	5293	100%
Joegoslavische	451	8,5%
Russische	446	8,4%
Iraanse	429	8,1%
Armeense	364	6,9%
Congolese	276	5,2%
Kazachse	237	4,5%
Oezbeekse	204	3,9%
Kirgische	191	3,6%
Nepalese	168	3,2%
Oekraïense	150	2,8%
Chinese	144	2,7%
Servische	139	2,6%
Marokkaanse	127	2,4%
Turkse	119	2,2%
Albanese	109	2,1%
Angolese	104	2,0%

Personen in het statuut “Tijdelijk verblijf met Bewijs van Inschrijving in het Vreemdelingenregister” zijn personen die op basis van een aanvraag tot regularisatie (artikel 9, derde lid van de verblijfswetgeving van 15 december 1980) een tijdelijk verblijfsrecht bekwamen en waarbij een verlenging van de verblijfsvergunning afhankelijk gemaakt werd van het hebben van werk (als zelfstandige of loontrekkende).

Het bewuste artikel 9 derde lid van, de verblijfswetgeving van 15 december 1980 is inmiddels het artikel 9 bis van diezelfde wet geworden (van toepassing sinds 1 juni 2007).

Het is dit artikel dat de basis vormt voor de veel besproken Omzendbrief met criteria voor de mogelijke regularisatie van illegalen en/of op basis van een precair statuut in België verblijvende vreemdelingen.

Het verstrekken van dergelijke arbeidskaart C laat niet onmiddellijk toe na te gaan of betrokkene ook gewerkt heeft tijdens de vergunde periode.

De effectieve tewerkstelling is echter wel één van de voorwaarden voor de eventuele verlenging van de verblijfsvergunning of voor de omzetting van het tijdelijk naar een onbeperkt verblijfsrecht.

De concrete verwezenlijking van deze voorwaarden wordt nagegaan door de Dienst Vreemdelingenzaken van de FOD Binnenlandse Zaken, die ook autonoom de beslissing neemt.

Binnen de globale problematiek van regularisatie op basis van arbeid van personen die al een periode illegaal of op basis van een precair statuut in het land verblijven, stelde de Dienst Migratie in haar jaarverslag 2007 dat het misschien nuttig kon zijn om, binnen de contouren van voornoemde gegevens, een studie te laten uitvoeren naar het aantal personen dat effectief gedurende een korte en/of lange termijn een volwaardige arbeidsplaats hebben bezet.

Het aantal toegekende goedkeuringen binnen de context van een regularisatie van verblijf is de laatste jaren aanzienlijk gestegen:

2004: 1.061 arbeidskaarten C;
2005: 1.501 arbeidskaarten C;
2006: 2.430 arbeidskaarten C;
2007: 4.331 arbeidskaarten C;
2008: 5.233 arbeidskaarten C.

4.5 STUDENTEN

Tabel 23: Aantal toegekende arbeidskaarten C voor studenten volgens nationaliteit, Vlaams Gewest, 2008

C-kaarten Student - 2008		
Belangrijkste nationaliteiten	Aantal	Aandeel
TOTAAL	2115	100%
Chinese	466	22,0%
Kameroense	219	10,4%
Marokkaanse	186	8,8%
Congolese	105	5,0%
Nigeriaanse	103	4,9%
Poolse	83	3,9%
Ethiopische	54	2,6%
Indonesische	38	1,8%
Nepalese	37	1,7%
Turkse	35	1,7%
Bengaalse	35	1,7%
Bulgaarse	34	1,6%
Indische	33	1,6%
Roemeense	33	1,6%
Slovaakse	32	1,5%
Vietnamese	30	1,4%
Russische	28	1,3%
Oegandese	27	1,3%
Iraanse	26	1,2%
Amerikaanse	23	1,1%
Oekraïense	21	1,0%
Ghanese	20	0,9%
Keniaanse	20	0,9%

Het aantal arbeidskaarten C voor niet ER-studenten blijft vrij constant, na een lichte daling de vorige jaren:

2004: 2.041 arbeidskaarten C;
2005: 2.307 arbeidskaarten C;
2006: 2.169 arbeidskaarten C;
2007: 2.014 arbeidskaarten C;
2008: 2.115 arbeidskaarten C.

Lijst van Tabellen:

Tabel 1: Evolutie behandelde arbeidskaarten en arbeidsvergunningen volgens soort, Vlaams Gewest, 2000-2008

Tabel 2: Provinciale spreiding van het aantal behandelde arbeidskaarten en arbeidsvergunningen volgens soort, Vlaams Gewest, 2008

Tabel 3: Verdeling van het aantal behandelde arbeidskaarten en arbeidsvergunningen naar geslacht en leeftijdscategorie, Vlaams Gewest, 2008

Tabel 4: Geweigerde arbeidskaarten en arbeidsvergunningen, Vlaams Gewest, 2008

Tabel 5: In 2008 behandelde beroepschriften tegen weigeringsbeslissingen van arbeidskaarten en arbeidsvergunningen, Vlaams Gewest, 2008

Tabel 6: aantal toegekende arbeidskaarten A per nationaliteit, Vlaams Gewest, 2008

Tabel 7: Evolutie behandelde arbeidskaarten en arbeidsvergunningen B, eerste aanvragen en hernieuwingen, Vlaams Gewest, 2008.

Tabel 8: Aantal toegekende arbeidskaarten B aan au pairs volgens nationaliteit, Vlaams Gewest, 2008

Tabel 9: Aantal toegekende arbeidskaarten B in het kader van gezinshereniging volgens nationaliteit, Vlaams Gewest, 2008

Tabel 10: Aantal toegekende arbeidskaarten B in het kader van gezinshereniging volgens nationaliteit op basis van werk of een zelfstandigen activiteit, Vlaams Gewest, 2008

Tabel 11: Aantal toegekende arbeidskaarten B aan hooggeschoolden en leidinggevendenden volgens al of niet gedetacheerd zijn, Vlaams Gewest, 2008

Tabel 12: Verdeling arbeidskaarten B voor hooggeschoolden en leidinggevendenden volgens nationaliteit, Vlaams Gewest, 2008

Tabel 13: Verdeling arbeidskaarten B voor hooggeschoolden en leidinggevendenden binnen de belangrijkste sectoren, Vlaams Gewest, 2008

Tabel 14: Aantal toegekende arbeidskaarten B aan onderdanen nieuwe EU-lidstaten voor tewerkstelling in knelpuntberoepen, Vlaams Gewest, 2006-2008

Tabel 15: Maandelijkse spreiding van het aantal toegekende arbeidskaarten B aan onderdanen nieuwe EU-lidstaten voor tewerkstelling in knelpuntberoepen, Vlaams Gewest, 2008

Tabel 16: Aantal toegekende arbeidskaarten B aan onderdanen nieuwe EU-lidstaten voor tewerkstelling in knelpuntberoepen volgens nationaliteit, Vlaams Gewest, 2008

Tabel 17: Aantal toegekende arbeidskaarten B aan onderdanen nieuwe EU-lidstaten voor tewerkstelling in knelpuntberoepen seizoen- en gelegenheidswerk, Vlaams Gewest, 2008

Tabel 18: Aantal toegekende arbeidskaarten B aan onderdanen nieuwe EU-lidstaten voor tewerkstelling in knelpuntberoepen seizoen- en gelegenheidswerk per provincie en per nationaliteit, Vlaams Gewest, 2008

Tabel 19: Aantal toegekende arbeidskaarten C per categorie, eerste aanvragen en hernieuwingen, Vlaams Gewest, 2008

Tabel 20: Aantal toegekende arbeidskaarten C voor kandidaat-vluchtelingen volgens nationaliteit, Vlaams Gewest, 2008

Tabel 21: Aantal toegekende arbeidskaarten C voor samenwonenden op basis van een duurzame relatie volgens nationaliteit, Vlaams Gewest, 2008

Tabel 22: Aantal toegekende arbeidskaarten C voor geregulariseerden met (nog) tijdelijk verblijf ingeschreven in het vreemdelingenregister volgens nationaliteit, Vlaams Gewest, 2008

Tabel 23: Aantal toegekende arbeidskaarten C voor studenten volgens nationaliteit, Vlaams Gewest, 2008

Lijst van Figuren:

Figuur 1: Evolutie aantal aanvragen en afgeleverde arbeidsvergunningen, Vlaams Gewest, 2000-2008

Figuur 2: Evolutie aantal toegekende arbeidskaarten A, Vlaams Gewest, 2000-2008

Figuur 3: Evolutie aantal toegekende arbeidskaarten B, Vlaams Gewest, 2000-2008

Figuur 4: Evolutie aantal toegekende arbeidskaarten B aan au pairs, Vlaams Gewest, 2000-2008

Figuur 5: Evolutie aantal toegekende arbeidskaarten B in het kader van gezinshereniging, Vlaams Gewest, 2003-2008

Figuur 6: Evolutie toegekende arbeidskaarten B aan hooggeschoolden en leidinggevendenden, Vlaams Gewest, 2000-2008

Figuur 7: Maandelijkse spreiding van het aantal toegekende arbeidskaarten B aan onderdanen nieuwe EU-lidstaten voor tewerkstelling in knelpuntberoepen, Vlaams Gewest, 2008.

Figuur 8: Provinciale spreiding van het aantal toegekende arbeidskaarten B aan onderdanen nieuwe EU-lidstaten voor tewerkstelling in knelpuntberoepen, Vlaams Gewest, 2008

Figuur 9: Evolutie aantal toegekende arbeidskaarten C, Vlaams Gewest, 2003-2008

Figuur 10: Provinciale spreiding aantal toegekende arbeidskaarten C, Vlaams Gewest, 2008